

บทที่ 4

กำเนิดและพัฒนาการของสำนักข่าวจิจิเพรส

ในบทนี้ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอนด้วยกันคือ ตอนที่หนึ่งกล่าวถึงการก่อตั้งของสำนักข่าว จิจิ เพรสในประเทศไทย ตอนที่สองนำเสนอโครงสร้างองค์กรของสำนักข่าวจิจิ เพรสในประเทศไทย รวมทั้งกระบวนการผลิตข่าว และตอนที่สามวิเคราะห์ลักษณะของหนังสือข่าว ทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา

ส่วนที่ 1

การก่อตั้งของสำนักข่าวจิจิ เพรสในประเทศไทย

ก่อนที่จะกล่าวถึงการก่อตั้งของสำนักข่าวจิจิ เพรสในประเทศไทย ควรกล่าวถึงสำนักข่าวญี่ปุ่นในภาพรวมก่อนว่ามีประวัติความเป็นมาอย่างไร จนมาถึงการก่อตั้งของสำนักข่าวดังกล่าวในญี่ปุ่น และการขยายสาขามาตั้งในเมืองไทย

สำนักข่าวญี่ปุ่นมีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน ตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 กิจกรรมการทำข่าวในช่วงต้นของญี่ปุ่นมี 2 รูปแบบ คือ ข่าวต่างประเทศ จะรับจากสำนักข่าวโลกเป็นหลัก ส่วนข่าวในประเทศอื่น ๆ จะอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักข่าวแห่งชาติ ที่เป็นองค์กรสื่อที่ทำหน้าที่แสวงหาข้อมูลข่าวสาร เพื่อป้อนให้แก่สื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก สำนักข่าวแห่งแรกในญี่ปุ่นคือ สำนักข่าว จิจิ (ไม่เกี่ยวข้องกับสำนักข่าวจิจิเพรสในปัจจุบัน) ก่อตั้งขึ้นในปี 1888 ทำหน้าที่ให้บริการข่าวสารทางราชการ ข่าวทั่วไป และ บทความบรรณาธิการ

ในช่วงเดียวกันนั้น ได้เกิดสำนักข่าวขึ้นมากมาย เช่น สำนักข่าวเทอิโคคุ (Teikoku) ตั้งขึ้นในปี 1892 สำนักข่าวนิปปอนเดนโป (Nippon Denpo) ตั้งในปี 1901

สำนักข่าวนิปปอนเดนโปเติบโตขึ้นรวดเร็วมาก ท่ามกลางความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่น ภายหลังจากที่ญี่ปุ่นชนะสงครามกับจีน และ รัสเซีย

ในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 ประมาณปี 1914 นักธุรกิจและนักวิชาการ บางกลุ่มของญี่ปุ่น ได้พยายามผลักดันให้มีการตั้งสำนักข่าวระหว่างประเทศขึ้นคือ Kokusai News Agency ซึ่งนับเป็นสำนักข่าวแห่งชาติที่สำคัญของญี่ปุ่น สำนักข่าว Kokusai มีสัญญา แลกเปลี่ยนข่าวกับสำนักข่าว Reuters ของอังกฤษ และในปี 1918 มีการตั้งสำนักข่าวโตโฮ (Toho) ขึ้นอีกแห่งหนึ่ง หลังจากนั้นอีก 8 ปีคือใน ปี 1926 สำนักข่าว Kokusai และ Toho ได้รวมเข้าด้วยกันเป็นสำนักข่าว นิปปอนเรงโง (Nippon Rengo News Agency) ซึ่งมี รูปแบบเป็นสมาคม (Cooperative) ในปีเดียวกันนั้น สำนักข่าว AP ได้ยกเลิกการเป็น สมาชิกข่าวกับ Reuters และหันมาให้บริการข่าวอย่างเป็นทางการเป็นเอกเทศ

สำนักข่าว AP และรัฐบาลอเมริกัน ให้ความสำคัญกับญี่ปุ่นมาก โดยเฉพาะ ในเรื่องภาพลักษณ์ และ คุณภาพการส่งข่าวจากญี่ปุ่นมาอเมริกา ทำให้รัฐบาลอเมริกันถึงกับ เปิดเส้นทางจราจรทางน้ำไปสู่ ญี่ปุ่น สำนักข่าว Kokusai ต้องการทำสัญญากับ AP ซึ่งทำให้ Reuters กังวลมากที่จะต้องเสียส่วนแบ่ง การตลาดของลูกค้าไป สำนักข่าว Nippon Rengo ได้ให้บริการข้ามประเทศในปี 1920 ในขณะที่ความรู้สึกต่อต้านญี่ปุ่น แผ่ขยายไป ท่ออเมริกา และ ยุโรป ทำให้สำนักข่าวดังกล่าวไม่สามารถแข่งขัน ด้านการทำข่าวกับ สำนักข่าวโลกของค่ายโลกตะวันตกได้

ความพยายามครั้งต่อมา คือ การรวม Nippon Rengo และ Nippon Denpo เข้าด้วยกัน แต่เนื่องจากสำนักข่าวทั้งสองแห่งนี้ มีการแข่งขันกันมากทั้งในด้านข่าวภายใน ประเทศ ข่าวต่างประเทศ และ ข่าวเศรษฐกิจ ในขณะที่ Nippon Rengo เป็น Nonprofit Cooperative ซึ่งมีรูปแบบรวมตัวเป็น สมาคม ไม่หวังผลกำไรทางการค้าเหมือน Associated Press (AP) แต่ Nippon Denpo เป็นสำนักข่าวเพื่อการค้า เน้นการให้บริการข่าว เศรษฐกิจ มีรูปแบบเหมือน United Press (UP) ทำให้การรวมสำนักข่าวที่มีรูปแบบการ ดำเนินงานต่างกันทั้ง 2 แห่งนี้เข้าด้วยกันจึงเป็นเรื่องยาก อย่างไรก็ตามในท้ายที่สุด สำนักข่าวทั้งสอง ก็ถูกรวมเข้าด้วยกัน เป็นสำนักข่าวแห่งชาติ โดเมอิ (Domei) ในปี 1936

ภายใต้ความกดดันของรัฐบาล ทหาร สำนักข่าวโดเมอิจัดเป็น สำนักข่าวแห่งชาติชั้นนำ
ที่เข้มแข็งมากของญี่ปุ่น จนกระทั่งแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 ต่อกองทัพพันธมิตร

สำนักข่าว Domei มีสาขาอยู่ในเมืองหลัก 11 แห่งในปี 1937 และ ต่อมา
มีการขยายสาขาออกไปเป็น 28 แห่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งในจีน ซึ่งอยู่ในช่วง
ที่ถูกญี่ปุ่นรุกราน ก็มีนักข่าวไป ประจำอยู่ประมาณ 500 กว่าคน สาขาที่สำคัญของสำนักข่าว
Domei คือที่นิวยอร์ก สาขาดังกล่าวตั้งอยู่ที่ ทำการของสำนักข่าว AP และรับข่าวจาก AP,
UP, Dow Jones, Reuters สาขานิวยอร์คดังกล่าว มีบทบาทสำคัญและดำเนินงานกิจกรรม
การหาข่าว มาจนถึงช่วงการประกาศสงครามระหว่างญี่ปุ่น และอเมริกา ในช่วงเริ่มต้นของ
สงครามยุโรป (ก่อนที่ญี่ปุ่นทิ้งระเบิด Pearl Harbour ของอเมริกา) กองทัพยุโรปได้ผ่อนผัน
ให้ผู้สื่อข่าวของสำนักข่าวโดเมอิ ไปประจำอยู่ในยุโรปเพื่อทำข่าวได้ ทั้งนี้ยุโรปมีจุดมุ่งหมาย
เพื่อให้สำนักข่าวเผยแพร่ข่าวไปสู่อเมริกาเหนือเพื่อชักชวนให้อเมริกาเข้าร่วมสงครามโลก ครั้งที่
2 ต่อมาในปี 1945 เมื่อญี่ปุ่นแพ้สงครามแก่กองทัพพันธมิตร โดยมีอเมริกาเป็นตัว
แทนเข้าครอบครองญี่ปุ่น อเมริกามีอำนาจควบคุมญี่ปุ่นในทุกด้าน ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ
รวมถึงสื่อ นายพล McArthur ได้สั่งให้รัฐบาลญี่ปุ่นลดการควบคุมสื่อ และลดการใช้สื่อ
เพื่อเป็นกระบอกเสียงของรัฐบาล และได้สั่งให้ยุบสำนักข่าว Domei ในปี 1945 โดยแยก
เป็นสำนักข่าว 2 แห่ง คือ สำนักข่าวเคียวโด (Kyodo) และ จิจิ เพรส (JiJi Press) และ
บริษัทโฆษณาอีก 1 แห่ง คือ เดนทสึ (Dentsu)¹

สำนักข่าวแห่งใหม่สองแห่งที่ถูกก่อตั้งขึ้นมาแทนที่ จะแยกงานข่าวออกจากกัน
โดยเด็ดขาด และ รูปแบบการเป็นเจ้าของก็ต่างกันโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ สำนักข่าว Kyodo
เป็นสมาคม (Cooporative Organization) ซึ่งมี Japanese Daily Press เป็นเจ้าของให้บริการ
ข่าวทั่วไป แก่หนังสือพิมพ์ และ วิทยุ โทรทัศน์ ส่วน JiJi Press จะบริหารงานในรูปบริษัท

¹Oliver Boyd-Barrett, *The International News Agency* (California : Sage
Publications, Beverly Hills, 1985), P185-186

เอกชน (Private Company) เพื่อการค้า โดยมุ่งให้ บริการข่าวเศรษฐกิจ แก่ธุรกิจต่าง ๆ เป็นหลัก รูปแบบดังกล่าวพัฒนามาจากแนวความคิดของชาว อเมริกันที่เชื่อว่า ญี่ปุ่นจะมีรายได้และผลประโยชน์เพิ่มมากขึ้นจากการปล่อยให้สำนักข่าวแข่งขันกันเสรีโดยไม่ผูกขาด เป็นสำนักข่าวแห่งชาติที่ถูกควบคุมโดยรัฐบาลรูปแบบของสำนักข่าวทั้งสองได้กลับไป เหมือนรูปแบบดั้งเดิมในปี 1936 ที่ Nippon Denpo. ให้บริการข่าวเศรษฐกิจ เป็นหลัก และ Nippon Rengo ให้บริการข่าวทั่วไป

ประวัติสำนักข่าวจิจิ เพรส

สำนักข่าว JiJi Press ตั้งขึ้นในเดือนพฤศจิกายน ปี 1945 หลังจากการยุบตัวไปของสำนักข่าว Domei มีเงินทุนทั้งหมด 495 ล้านเยน และมีหุ้นที่ถือโดยพนักงานของตัวเองทั้งหมด 1,500 คนอยู่ 9.9 ล้านหุ้น ผู้ถือหุ้นสำคัญของบริษัทคือ DENTSU, NIPPON DENSHIN KOGYO, ELECTRONIC LIBRARY INC., JAPAN SATELLITE BROADCASTING INC., JAPAN TELETEXT, TOKYO DATA NETWORK, NIPPON INVESTORS SERVICE INC., JAPAN CREDIT RATING AGENCY

นโยบายในการจัดตั้งสำนักข่าว JiJi Press คือ ประการแรกเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศญี่ปุ่น กับ ทั่วโลก เนื่องจากในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ภาพพจน์ของญี่ปุ่นในสายตาชาวโลก ตกต่ำมาก หลังจากที่พ่ายแพ้สงครามให้แก่กองทัพพันธมิตร และประการที่สองคือ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาระหว่างประเทศ และ ส่งเสริมความเข้าใจโดยการเสนอข่าวที่ถูกต้อง และ เป็นกลาง

นอกจากสำนักงานใหญ่ในโตเกียวแล้ว JiJi Press มีสาขาทั่วประเทศทั้งหมด 82 สาขาและสาขาในต่างประเทศอีก 30 สาขา ในอเมริกาเหนือ จิจิเพรสมีสำนักงานหลักอยู่ที่นิวยอร์ก และมีสาขาย่อยอยู่ที่ วอชิงตัน ดีซี ชิคาโก ซานฟรานซิสโก ลอสแอนเจลิส และโตรอนโต ส่วนสาขาในพื้นที่อื่น ๆ ทั่วโลก คือ เม็กซิโก และ เซาเปาโลใน ลาตินอเมริกา ในยุโรปมีสาขาของจิจิ เพรสอยู่ที่ลอนดอน ปารีส แอมสเตอร์ดัม ดุสเซิลดอร์ฟ บรัสเซลส์ เวียนนา ซูริก เจนีวา มอสโก ส่วนสาขาในอาฟริกาอยู่ที่ กรุงไคโร สาขาใน

ตะวันออกกลางก็คือ เมืองเจรูซาเล็ม และสาขาในเอเชียแปซิฟิกจะอยู่ที่ปักกิ่ง ฮองกง สิงคโปร์ โซล มะนิลา กรุงเทพ จาการ์ตา นิวเดลี และ ชิดนีส์ สาขาทั้งหมดนี้มีผู้สื่อข่าวประจำอยู่ทั้งสิ้น 81 คน และในสาขาที่ใหญ่กว่าก็จะมี จำนวนผู้สื่อข่าวมากกว่าคือใน นิวยอร์กมี 9 คน ลอนดอน 7 คน วอชิงตัน 6 คน ฮองกง 6 คน สิงคโปร์ 2 คน และ ไทย 1 คน เป็นต้น

การขยายขอบเขตการให้บริการข่าวต่างประเทศ JiJi Press ได้มีสัญญาหรือข้อตกลงร่วมกับ Reuters KR UNICOM (UK), Agence France-Presse (France) , UPI, Market News Service (USA), International Medical News Service (USA), Deutsche Press-Agentur (Germany), VWD (Germany), สำนักข่าวซินหัวของจีน , TASS (USSR), Agenzia Giornalistica Italia (Italy), Adnkronos (Italy) ข้อตกลงของ Reuters ก็คือ การให้ JiJi Press ใช้เครือข่ายทั่วโลกของ Reuters เพื่อส่งข่าวเศรษฐกิจเป็นภาษาอังกฤษผ่านจอ мониเตอร์ของ Reuters ส่วนข้อตกลงร่วมกับ UPI ก็คือ การส่งพนักงานของ JiJi Press ไปฝึกที่ UPI

ปัจจุบันความต้องการข่าวมีหลากหลายมาก และ JiJi Press ก็ได้ให้บริการที่แตกต่างกันเกือบ 70 ประเภท การให้บริการข่าวแก่สื่อ รวมถึงการบริการข้อมูลทางธุรกิจให้แก่อุตสาหกรรมต่าง ๆ และหน่วยงานรัฐบาลจัดเป็นสิ่งสำคัญที่สุด โดยครอบคลุมเนื้อหาข่าวทั้งทางเศรษฐกิจ ธุรกิจ ตลาดเงินทุน รวมไปถึงข่าวการเมือง วัฒนธรรม และกีฬา

ในส่วนประเภทของการบริการนั้น JiJi Press ให้บริการทั้งการส่งข่าว และ ภาพข่าวแก่ลูกค้าที่เป็นสื่อในประเทศญี่ปุ่น คือ หนังสือพิมพ์ 120 ฉบับ และบริษัทกระจายเสียงทั้งวิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งรวมไปถึง ASAHI MAINICHI YOMIURI NIHON KEIZAI SANKEI และ NHK ด้วย

เมื่อมาถึงยุคที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีทางการสื่อสาร ในช่วงทศวรรษที่ 1950 JiJi Press เอง ก็ได้พัฒนาระบบการส่งข่าว และเพิ่มบริการใหม่ ๆ ที่รวดเร็วขึ้น เช่น มีการพัฒนาระบบ Facsimile ในการส่งข่าว ต่อมา เมื่อมาถึงยุคที่มีคอมพิวเตอร์เฟื่องฟู ในช่วง

ทศวรรษที่ 1980 JiJi Press ได้ติดตั้งระบบ JETS และ JACS ข้อมูลที่ถูกส่งไปยังสื่อต่าง ๆ โดยผ่านทาง database JACS นั้น จะสามารถเชื่อมต่อได้ โดยผ่านเครื่อง PC สมาชิกที่รับ ASC II, Telestar, PC-VAN และ MASTERNET ก็มีโอกาอ่าน บทความต่าง ๆ เหล่านั้นได้บนจอคอมพิวเตอร์ของตัวเอง นอกจากบริการทั้งสองประเภท ดังกล่าวแล้ว ยังมีบริการอย่างอื่น เช่น MAIN เป็นการบริการข้อมูลเกี่ยวกับข่าวทั่วไป และ ข้อมูลทางเศรษฐกิจที่ เกี่ยวข้องกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา หุ้น พันธบัตร โดยผ่านระบบ On-line ไปให้แก่ลูกค้าที่เป็นธนาคาร บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ Trading Company ผู้ผลิต ต่อมา ในปลายทศวรรษที่ 1980 ก็เพิ่มบริการสื่อ อิเลคทรอนิกส์ อีก 2 แบบคือ J-COM 1000 และ J-COM 3000 โดย J-COM 1000 เป็นบริการข้อมูล เกี่ยวกับธุรกิจ Commodities (ซื้อขาย สินค้าเกษตรล่วงหน้า เช่น ทอง, ยาง และอื่น ๆ) จากตลาด Commodities ทั่วประเทศ 16 แห่ง และ การบริการข่าวเศรษฐกิจภาษาอังกฤษ โดยผ่านทางสาย (Wire Service) หรือ JJI-WIN ซึ่งจะถูกส่งเข้าไปที่ MEAD DATA และ NEWSNET ของอเมริกา รวมทั้ง FINSBURY DATA SERVICES ของอังกฤษ

นอกจากสื่ออิเลคทรอนิกส์แล้ว JiJi Press ยังมีบริการข่าวสารที่เป็นสิ่งพิมพ์ ที่สำคัญคือ "กันโช โซคุโฮ" (Kansho Sokuhō) เป็นนิตยสารรายสัปดาห์ซึ่งมีข่าวเกี่ยวกับการพัฒนาต่าง ๆ จาก รัฐบาลกลางแห่งชาติ ไปสู่ส่วนท้องถิ่น และ "เซไก ชุโฮ" (Sekai Shuhō) เป็นนิตยสารรายสัปดาห์ที่มุ่ง เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับต่างประเทศ และ "จิจิ เน็นคัง" (Jiji Nenkan) เป็นปฏิทินรายปีที่ออกมาตั้งแต่ปี 1945 เป็นต้นมา JiJi Press พิมพ์หนังสือ ประมาณปีละ 40-50 ฉบับ

การบริการข่าวให้แก่ต่างประเทศของ JiJi Press ไม่เพียงแต่จะให้บริการข่าว ภาษาอังกฤษเท่านั้น แต่ยังมีบริการข่าวภาษาจีน และสเปนด้วย นอกจากนี้ JiJi Press ยังมีการให้บริการข่าวภาษา ญี่ปุ่นข้ามประเทศด้วย โดยเริ่มตั้งแต่ปี 1953 โดยมีจุดให้บริการ อยู่ที่เมืองหลัก ๆ เกือบทั่วโลกโดยส่งทาง FAX เรียกว่า JOIN SERVICE

เครือข่ายข้ามประเทศของ JiJi Press ถูกเชื่อมเข้าด้วยกันด้วย Voice Lines Linking ระหว่าง โตเกียว-ซานฟรานซิสโก-นิวยอร์ก-ลอนดอน และ โตเกียว-ฮ่องกง-สิงคโปร์ นอกจากนี้ก็มี branch lines ที่เชื่อมจากสำนักงานใหญ่ไปสู่ Trunk lines เหล่านี้ด้วย

สำนักข่าวจิจิ เพรสในประเทศไทย

สำนักข่าวญี่ปุ่น JiJi Press ได้ขยายสาขาเข้ามาในเมืองไทย ตั้งแต่ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งเป็นช่วงที่สำนักข่าวอยู่ในยุคที่เฟื่องฟูมาก และได้ดำเนินงานกิจกรรมทางการข่าวมาจนปัจจุบัน เป็นเวลากว่า 30 ปีแล้ว ในช่วงเวลาดังกล่าว มีแหล่งข่าวภาษาญี่ปุ่นอยู่เพียงไม่กี่แห่ง นอกเหนือจาก JiJi Press แล้ว มี Kyodo Yomiuri และ NHK เท่านั้น วัตถุประสงค์หลักในการขยายสาขาเข้ามาในไทยของ สำนักข่าว JiJi Press ก็เพื่อติดตามลูกค้าชาวญี่ปุ่น ที่มีสายสัมพันธ์กับ JiJi Press มาตั้งแต่ที่ญี่ปุ่น ลูกค้า ช่วงแรกของสำนักข่าว JiJi Press ในเมืองไทย ที่เป็นลูกค้าสืบเนื่องมาตั้งแต่ที่ญี่ปุ่น คือ มิตซูชิ นิชิอิวาย มิตซูบิชิ เป็นต้น¹

การมาตั้งสาขาที่เมืองไทยในช่วงต้นนั้น บริษัทแม่จะส่งผู้สื่อข่าวมาประจำที่กรุงเทพฯ เพื่อรับข่าวจากญี่ปุ่นมาเผยแพร่ให้แก่ลูกค้าญี่ปุ่นในไทย รวมไปถึง การรายงานข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในไทย และ ประเทศใกล้เคียง เช่น ลาว กัมพูชา เวียดนาม พม่า เป็นต้น การส่งข่าวในระยะเริ่มต้นใช้วิธีการส่งข่าวทางคลื่นสั้นความถี่วิทยุ ซึ่งในสมัยนั้นมีความยุ่งยากมาก เพราะต้องขออนุญาตใช้สายจากกรมไปรษณีย์โทรเลข การรับส่งข่าวด้วยวิธีดังกล่าวมีอุปสรรคค่อนข้างมาก เพราะ หากวันไหนอากาศไม่ดีก็ไม่สามารถรับข่าวได้ และ จำเป็นต้องงดการให้บริการ ข่าวแก่สมาชิกในวันนั้นไป อย่างไรก็ตาม JiJi Press ก็ยังได้อาศัยการรับข่าวจากการฝากมากับเครื่องบิน ที่จะบินมาเมืองไทยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ทำให้ปัญหาดังกล่าวหมดไปส่วนหนึ่ง

¹สัมภาษณ์ Mr. Yukio Higashida, บรรณาธิการข่าว สำนักข่าวจิจิ เพรส, 16

ต่อมา ประมาณปี 2496 ซึ่งเป็นช่วงที่สำนักข่าว JiJi Press ได้เริ่มให้บริการ ในรูปของสิ่งพิมพ์ โดยออก "หนังสือข่าว จิจิ" (JiJi Bulletin) ซึ่งเป็นการให้บริการข่าว เศรษฐกิจที่เกี่ยวกับญี่ปุ่น และ ต่างประเทศแก่ลูกค้าใน 14 ประเทศทั่วโลก สำนักข่าว JiJi Press สาขากรุงเทพ ก็ได้เริ่มให้บริการ ดังกล่าวในเวลาใกล้เคียงกันด้วยการบริการ การส่งข่าวดังกล่าวแก่ลูกค้าในระยะแรก จะส่งในนามสำนักข่าว JiJi Press โดยตรง จนกระทั่งมาถึงยุค 14 ตุลาคม 2516 ซึ่งเป็นช่วงเกิดการเคลื่อนไหวทางการเมือง และเป็นยุคที่นิสิตนักศึกษา รวมทั้งคนไทยกำลังต่อต้านญี่ปุ่น ทำให้การส่งข่าวให้แก่ลูกค้า โดยใช้ชื่อ JiJi Press เป็นไปด้วยความลำบาก สำนักข่าว JiJi Press จึงต้องส่งข่าวผ่านทาง บริษัทเอกชน ที่ไม่ได้ใช้ชื่อบริษัทเป็นภาษาญี่ปุ่น แต่ข่าวก็ยังเป็นข่าวของ สำนักข่าว JiJi Press เช่นเดิม ภายหลังเมื่อกระแสต่อต้านดังกล่าวเริ่มอ่อนลง สำนักข่าว JiJi Press จึงหัน มาส่งข่าวภายใต้ชื่อสำนักข่าวของตัวเองอีกครั้งหนึ่ง

ในเดือน มีนาคม 2526 ได้มีการตั้งบริษัทนิติบุคคลไทย ขึ้นมา คือ บริษัท จิจิ เพรส (ประเทศไทย) จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ทำข่าวในประเทศเป็นหลัก แยกออกมา จากสาขากรุงเทพ ที่เน้นการทำข่าวในแถบอินโดจีน สาเหตุที่ตั้งบริษัทขึ้นมา เนื่องจากใน ช่วงดังกล่าว นักลงทุนญี่ปุ่นได้ เข้ามาลงทุนในเมืองไทยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้ ความต้องการข่าวสารข้อมูลทั้งจากประเทศ ตัวเอง และ ที่สำคัญข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับ ประเทศไทยมีเพิ่มมากขึ้นไปด้วย บริษัทนี้จะทำหน้าที่ในการหาข่าวในประเทศไทย และ หาสมาชิกชาวญี่ปุ่นในเมืองไทยด้วย ผู้ถือหุ้นบริษัทใหม่นี้ก็ยังคงเป็นบริษัทที่ถือหุ้นอยู่ที่ บริษัทแม่ที่โตเกียวเป็นส่วนใหญ่ เช่น เดนทิส (ประเทศไทย) บริษัทในเครือของบริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ทีสโก เป็นต้น

ส่วนที่ 2

โครงสร้างองค์กรการทำงานของสำนักข่าวจิจิเปรสในประเทศไทย

Oliver Boyd-Barrett ได้กล่าวไว้ในหนังสือ The International News Agency ว่า "สำนักข่าวทั่วโลกไม่ว่าจะเป็น สำนักข่าวแห่งชาติ สำนักข่าวภูมิภาค หรือ สำนักข่าว ระหว่างประเทศ ต่างก็มีรูปแบบโครงสร้างการบริหาร การจัดการที่คล้ายคลึงกัน มีความ

เป็นเอกลักษณ์จะต่างกันก็ตรงการคัดเลือกเนื้อหาข่าวว่าจะเน้นหนักไปในด้านใด" ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์โครงสร้างองค์กรของสำนักข่าว JiJi Press ในประเทศไทย ตามหัวข้อที่ Oliver Boyd-Barrett จัดให้เป็นลักษณะทั่วไปของสำนักข่าว ระหว่างประเทศ โดยจะวิเคราะห์ตามหัวข้อทีละหัวข้อ ซึ่งแต่ละหัวข้อ JiJi Press จะมีจุดที่เหมือนและต่างจาก สำนักข่าวระหว่างประเทศทั่วไป ลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกันนี้ จะบอกถึงบทบาท และเอกลักษณ์ของ JiJi Press ซึ่งไม่เหมือนสำนักข่าวอื่น

รูปแบบของสำนักข่าวจิจิเพรสในไทย ตามกรอบของ Oliver Boyd-Barrett ดังกล่าว สามารถวิเคราะห์ได้ตามหัวข้อที่สำคัญคือ การเป็นเจ้าของและการควบคุม รายได้ ลูกจ้าง กำลังคนและสาขา ขอบเขตการให้บริการและเทคโนโลยี ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. การเป็นเจ้าของและการควบคุม (Ownership and Control)

สำนักข่าวจิจิเพรสในประเทศไทย แยกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนของสำนักข่าว ญีปุ่นจิจิเพรสสาขากรุงเทพ (Bangkok Bureau) และบริษัทจิจิเพรส (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งทั้งสองส่วนนี้จะมีลักษณะการ การเป็นเจ้าของและการควบคุมที่ต่างกันคือ สำนักข่าว จิจิเพรส สาขากรุงเทพ ยังคงยึดกับ"ระบบสาขา" (Bureaux System) เหมือนกับลักษณะทั่วไปที่ Oliver กล่าวถึงข้างต้นในระดับที่ค่อนข้างเข้ม การรวบรวมข่าวสาร จะถูกตรวจสอบจาก สำนักงานใหญ่ที่โตเกียว ประเทศญี่ปุ่น โดยในส่วน โครงสร้างการบริหาร ก็จะถูกควบคุมเช่นกัน กล่าวคือ ทางสำนักงานใหญ่ที่โตเกียวจะส่ง ผู้สื่อข่าวมาประจำ 1 คน เพื่อคอยตามข่าว หรือหาข่าวในแถบภูมิภาคอินโดจีน เพราะถือว่าไทยเป็น ศูนย์กลางในแถบนี้ และผู้สื่อข่าวจะจ้างลูกจ้างชั่วคราวคนไทยเพื่อเป็นผู้ช่วยนักข่าวอีก 1 คน ในการติดต่อกับ สถานทูตราชการ หรือ ติดต่อกับแหล่งข่าวคนไทยอื่นๆ ลูกจ้างชั่วคราวดังกล่าวจะได้รับการต่อสัญญาปีต่อปี การตามข่าวหรือการหาข่าวนั้น จะขึ้นกับบริษัทแม่ที่โตเกียวเป็นหลัก ว่าต้องการให้ตามข่าวไหนเป็นพิเศษ เช่นข่าวจับกุมคนญี่ปุ่นในเมืองไทย ข่าวสงครามในเขมร เหล่านี้เป็นต้น และเมื่อเหตุการณ์สำคัญๆที่ความรุนแรงมากขึ้น ทางสำนักงานใหญ่จะส่งนักข่าวมาช่วยในการติดตามสถานการณ์ ตัวอย่างเช่น เมื่อเกิดเหตุการณ์ พฤษภาทมิฬ เมื่อ 2 ปีที่ผ่านมา มีการส่งนักข่าวทั้งจากโตเกียว และ สิงคโปร์มาช่วยทำข่าวนักข่าวที่ถูกส่งมาช่วยอาจเป็นนักข่าวที่มาจากญี่ปุ่น โดยตรง หรือเป็นนักข่าวประจำอยู่สาขา

ใกล้เคียง เช่น สิงคโปร์ อินโดนีเซีย เป็นต้น ผู้สื่อข่าวที่ ถูกส่งมาประจำจะมีวาระการทำงาน คราวละ 4 ปี และเมื่อครบกำหนดก็จะส่งคนใหม่มาแทน ในส่วนสาขานี้ จะไม่มีระบบ บริหารงานทางการเงินด้วยตนเอง แต่จะขึ้นตรงกับญี่ปุ่นทั้งหมด ทั้งด้านเงินเดือน ค่าใช้จ่ายต่างๆ จะต้องรายงานต่อ โตเกียวและต้อง ผ่านการขออนุมัติจากสำนักงานใหญ่

ส่วนบริษัทจิจิเพรส (ประเทศไทย) จำกัด เป็นบริษัทที่ตั้งขึ้นมาในรูปแบบนิติบุคคล ไทย โครงสร้างการเป็นเจ้าของและการควบคุม จะเป็นอิสระในระดับหนึ่ง การตั้งบริษัท ขึ้นมาดังกล่าว ค่อนข้างแตกต่างจากลักษณะของสำนักข่าวระหว่างประเทศทั่วไปที่ Oliver กล่าว เพราะสำนักข่าวส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีการตั้งเป็นบริษัทนิติบุคคลขึ้นมา โดยเฉพาะ ในสาขาที่เมืองนอก แต่ในกรณีของสำนักข่าว Ji Ji Press เนื่องจากเห็นว่า ญี่ปุ่นมาลงทุน ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ฉะนั้น ความต้องการ ข่าวสารของญี่ปุ่นจึงเพิ่มขึ้นไปด้วย โดยเฉพาะข่าวที่เกิดในประเทศไทย จึงเกิดเป็นแนวคิด ในการตั้งบริษัทขึ้นมารับผิดชอบด้านการทำข่าวในประเทศไทยแยกเป็นอิสระจากข่าวในแถบ อินโดจีน

บริษัท Ji Ji Press (Thailand) มีอิสระในการทำข่าว การหาลูกค้า (แต่ต้องแจ้งให้ บริษัทแม่ทราบด้วยเมื่อได้ลูกค้าใหม่) แต่นโยบายหลักเช่น ด้านการเงิน ค่าใช้จ่ายบุคคล ของบริษัท ยังคงต้องขึ้นตรงกับนโยบายของบริษัทแม่ และต้องได้รับอนุมัติจากบริษัทแม่ที่ โตเกียว

โครงสร้างผู้บริหาร รวมทั้งผู้รับผิดชอบด้านข่าวของบริษัทจิจิเพรส (ประเทศไทย) จำกัด ณ วันที่ 21 ธันวาคม 2537 มีดังต่อไปนี้คือ

1. Mr. Yukio Higashida	ประธานบริษัท และหัวหน้า
บรรณาธิการข่าว
2. คุณสกุลรัตน์ ปนุดติกร	กรรมการผู้จัดการ
3. คุณกรกนก บัทรพรธนะ
(Mrs.Kyoko Takayama)	หัวหน้าฝ่ายบัญชี
4. คุณสมทรง มนัส	ผู้แปลข่าว และ ฝ่ายคอมพิวเตอร์

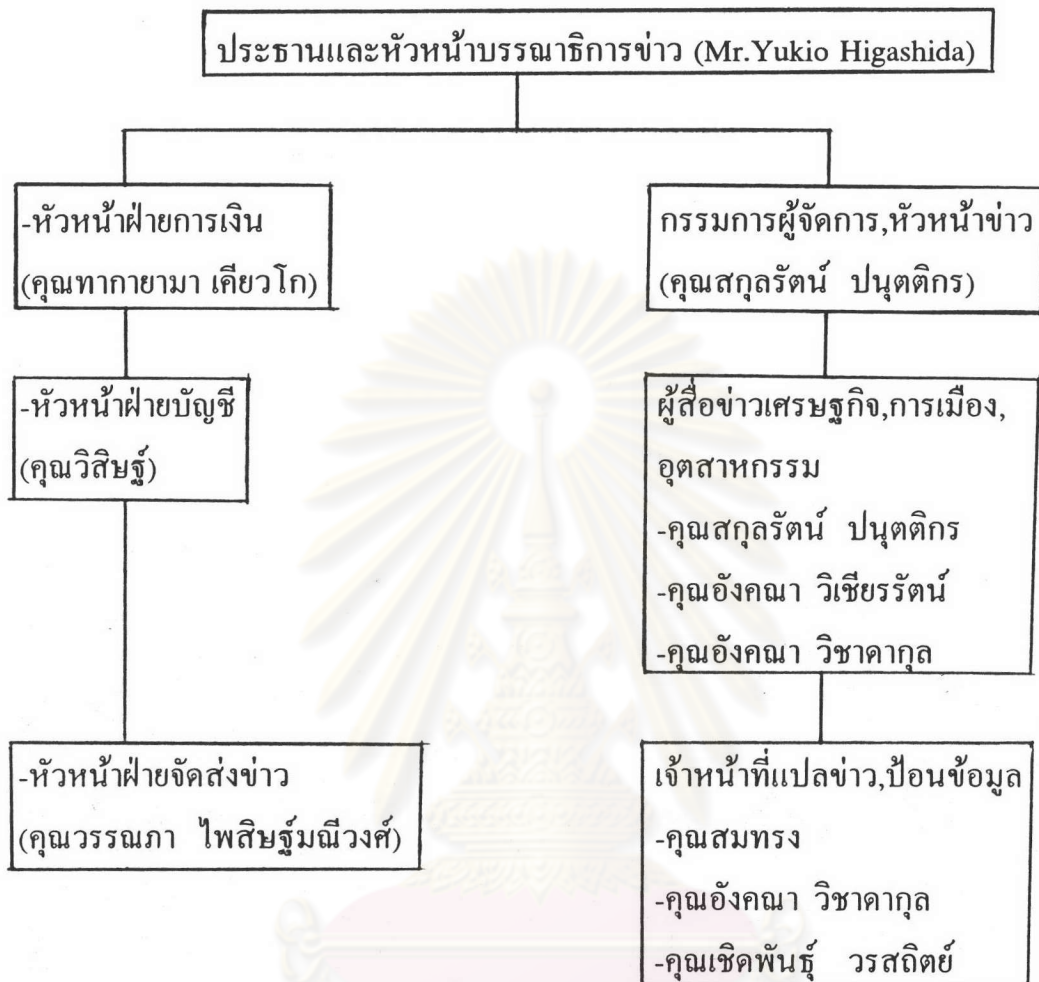
5. คุณอังคณา วิเชียรรัตน์	ผู้สื่อข่าว
6. คุณอังคณา วิชาดากุล	ผู้สื่อข่าว และ ผู้แปลข่าว
7. คุณเชิดพันธุ์ วรสถิตย์	ผู้สื่อข่าว และ ผู้แปลข่าว

การทำข่าวของบริษัทจีพีเพรส (ประเทศไทย) จำกัด ต่างจากสำนักข่าว JiJi Press สาขากรุงเทพ คือจะเน้นหนักทางด้านข่าวในประเทศ และให้ความสำคัญกับ ข่าวการเมือง และ เศรษฐกิจ เป็นหลัก การหาข่าวเป็นอิสระ ไม่ถูกควบคุมจากโตเกียว แต่จะขึ้นกับหัวหน้าบรรณาธิการข่าว และหัวหน้าข่าว แต่บางข่าวที่น่าสนใจจะถูกส่งกลับไปโตเกียวด้วย เช่น ข่าวการร่วมลงทุนในกิจการใหม่ๆ ในเมืองไทย ของนักลงทุนญี่ปุ่น เพื่อให้ทางโตเกียวได้ตามข่าวนั้นๆ ได้ อีกทางหนึ่งด้วย

สรุป โครงสร้างการบริหารงานของสำนักข่าวจีพีเพรส ในประเทศไทยคือ
(ตารางที่ 1)

ตารางที่ 2 โครงสร้างการบริหารงานของ บริษัทจิจิ เพรส (ประเทศไทย)จำกัด

2. รายได้และค่าใช้จ่าย (Revenue and Expenditures)

สำนักข่าวญี่ปุ่นจิจิเพรสในไทย ในส่วนสาขากรุงเทพ ไม่มีรายได้หลัก เนื่องจากต้องขึ้นตรงกับ บริษัทแม่ที่โตเกียวและไม่ได้มีหน้าที่ในการหาลูกค้า แต่เป็นเพียงผู้หาข่าวส่งกลับไปยังโตเกียว ส่วนบริษัท จิจิเพรส (ประเทศไทย) จำกัด จะทำหน้าที่หาลูกค้าชาวญี่ปุ่นในเมืองไทยด้วยรายได้หลักส่วนใหญ่จึงมาจาก ค่าสมัครสมาชิก ซึ่งคิดเป็นรายเดือนเดือนละประมาณ 3,742 บาท และค่าสมัครสมาชิกเข้าร่วมงานสัมมนา ของ JiJi Press (JiJi Top Seminar) ที่จัดเป็นประจำทุกเดือน เพื่อให้สมาชิกได้เข้าฟังการบรรยายของผู้ที่ได้รับเชิญมา (รายละเอียดอยู่ในตอนที่สามที่วิเคราะห์ถึงลักษณะพิเศษ) ค่าสมาชิกการเข้าร่วมสัมมนาดังกล่าว คิดเป็นรายปีละ 12,000 บาท ค่าสมัครสมาชิก

หนังสือข่าว (News Bulletin) รายเดือนจะมีทั้งลูกค้าที่เป็น สื่อ และ ลูกค้าที่ไม่ใช่สื่อ แต่รายได้หลักส่วนใหญ่จะมาจากลูกค้าที่ไม่ใช่สื่อ เช่น ธนาคาร บริษัทเงินทุน หลักทรัพย์ ผู้ประกอบการ เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งในจุดนี้จะต่างกับ ลักษณะทางด้านรายได้ของสำนักข่าวระหว่างประเทศที่ Oliver ได้ตั้งข้อสังเกตไว้คือ รายได้หลักของ สำนักข่าวระหว่างประเทศ จะมาจาก ลูกค้าที่เป็นสื่อ เพราะสำนักข่าวป้อนข้อมูลให้สื่อสิ่งพิมพ์ และ สื่อกระจายเสียงเป็นหลัก ลูกค้าที่รับหนังสือข่าวจาก JiJi Press อาจจะไม่ได้เป็นสมาชิกการเข้าร่วมสัมมนา ก็ได้

ส่วนรายจ่ายหลักของ JiJi Press สาขากรุงเทพ ส่วนใหญ่จะเป็นรายจ่ายในการทำข่าว โดยเฉพาะเมื่อต้องเดินทางไปทำข่าวในต่างประเทศ เช่น ลาว กัมพูชา เวียดนาม หรือ อินโดนีเซีย เป็นต้น ส่วนรายจ่ายของบริษัทจิจิเพรส (ประเทศไทย) จำกัด ส่วนใหญ่จะถูกใช้ในด้านการบุคลากร และด้านการซ่อมแซม ปรับปรุงเครื่องมือเครื่องใช้ดังรายละเอียดต่อไปนี้คือ

ด้านบุคลากร เนื่องจากสำนักข่าวญี่ปุ่นจิจิเพรส เสนอข่าวให้แก่ลูกค้าชาวญี่ปุ่นเป็นหลัก ข่าวจึงต้องแปลเป็นภาษาญี่ปุ่น ดังนั้นนอกจากผู้สื่อข่าวแล้วยังต้องมีการจ้างผู้รู้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อแปลข่าวเป็นภาษาญี่ปุ่นด้วย และเมื่อแปลแล้วต้องป้อนข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ภาษาญี่ปุ่น (Word Processor) นอกจาก บุคลากรทางด้านการแปลแล้ว ในด้านการบริการส่งข่าวให้แก่ลูกค้า โดยใช้พนักงานส่งข่าว บริษัทจำเป็นต้องจ้างพนักงานส่งเอกสารเป็นจำนวนมาก เพื่อส่งข่าวไปให้ลูกค้าได้ในเวลาอันรวดเร็ว เนื่องจากลูกค้าของบริษัทมีทั้งหมดมีประมาณ 500 กว่ารายทั้งในเขตกรุงเทพ และปริมณฑล

ด้านการซ่อมแซมปรับปรุงเครื่องมือ จิจิเพรสมีการปรับปรุงบริการใหม่ๆ เพื่อให้การบริการสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้นมีการขยายสาขาออกไปตามนอกเมืองในเขตอุตสาหกรรมคือที่นิคมอุตสาหกรรมนวนคร สุขุมวิท 101 และต่างจังหวัดที่ลำพูน มีการส่งข้อมูลผ่านทางเครื่องโทรสารไปให้แก่สาขา เพื่อให้ พิมพ์ส่งไปให้ลูกค้าต่อไป นอกจากนี้ในการโรเนียวข่าวแจก เครื่องถ่ายเอกสารเป็นสิ่งที่สำคัญมาก และจำเป็นต้องพิมพ์เป็นจำนวนมาก ทำให้เครื่องที่มีอยู่บางครั้งถูกใช้งานหนักมาก จึงต้องซ่อมเป็นประจำ

3. ลูกค้า (Clients)

ลูกค้าของสำนักข่าวจิจิเพรสในประเทศไทย เป็นลูกค้าชาวญี่ปุ่นที่อยู่ในไทยเป็นหลัก ส่วนลูกค้าในต่างประเทศนั้นส่วนใหญ่เป็นลูกค้าชาวญี่ปุ่นที่อยู่ในประเทศแถบอินโดจีน ซึ่งสำนักข่าวยังไม่ได้ไปตั้งสาขา เช่น กัมพูชา เวียดนาม กลุ่มลูกค้าหลักของจิจิเพรส ในประเทศมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มลูกค้าที่เป็นสื่อ และลูกค้าที่ไม่ใช่สื่อ

"กลุ่มลูกค้าที่เป็นสื่อ" (Media Clients) มีสื่อโทรทัศน์คือ อาซาฮี ทีวี และ ฟุจิ ทีวี และสื่อสิ่งพิมพ์ได้แก่ โยมิอูริชินบุน โตเกียวชินบุน อาซาฮีชินบุน ชันเคอิชินบุน กลุ่มลูกค้าสื่อเหล่านี้รับเป็นสมาชิกข่าวของสำนักข่าวจิจิเพรส อาจจะมีวัตถุประสงค์ในการตามข่าวใดข่าวหนึ่งเป็นพิเศษ เพื่อเจาะลึกข่าวนั้นๆ ต่อไป

"กลุ่มลูกค้าที่ไม่ใช่สื่อ" (Non-Media Clients) กลุ่มลูกค้ากลุ่มนี้จัดว่าเป็นกลุ่มลูกค้าหลักของ JiJi Press มากกว่ากลุ่มลูกค้าสื่อ ซึ่งจุดนี้ค่อนข้างแตกต่างกับสำนักข่าวระหว่างประเทศอื่นๆ ที่มีลูกค้าหลักเป็นสื่อ ทั้งสื่อกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์และสื่อสิ่งพิมพ์ อาจจะเป็นเพราะที่กรุงเทพเป็นเพียงสาขาของโตเกียว และการส่งข่าวให้แก่ลูกค้าสื่อค่อนข้างจำกัดแต่จะเน้นหนักไปในด้านการตอบสนองความต้องการข่าวสารของชาวญี่ปุ่นในไทยเป็นหลัก กลุ่มลูกค้าที่สำคัญในกลุ่มที่ไม่ใช่สื่อนี้ คือ

- ธนาคาร บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ บริษัทประกันภัย บริษัทของญี่ปุ่นที่ประกอบธุรกิจประเภทนี้มีในประเทศไทยทั้งหมด 59 บริษัท และเป็นลูกค้ารับข่าวของจิจิเพรสประมาณ 47 บริษัท (คิดเป็นประมาณ 80%)
- Trading Company จากทั่วประเทศไทยที่มีจำนวนทั้งสิ้น 161 บริษัท มีเป็นสมาชิกหนังสือข่าวของ JiJi Press 66 บริษัท
- กลุ่มผู้ประกอบการ (Manufacturers) จากทั้งหมดทั่วประเทศ 415 บริษัท เป็นสมาชิกหนังสือข่าว ของ JiJi Press 122 บริษัท
- กลุ่มสำนักงานตัวแทน บริษัทก่อสร้าง ธุรกิจขนส่ง บริษัทโฆษณา Agency และอื่นๆ รวมทั้งกลุ่มบุคคล

4. กำลังคนและสาขา (Manpower and Bureau)

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สำนักข่าว Ji Ji Press ในประเทศไทย จะมีผู้สื่อข่าวที่ส่งตรงมาจากโตเกียวประจำอยู่ 1 คน ซึ่งค่อนข้างเป็นไปตามรูปแบบของสำนักข่าว ที่จะส่งผู้สื่อข่าวมาประจำไม่มากนักในประเทศแถบเอเชียผู้สื่อข่าวที่ส่งตรงมาจากบริษัทแม่ที่โตเกียวนี้อาจจ้างลูกจ้างชั่วคราวเป็นผู้ช่วยนักข่าวอีก 1 คน ทำให้ Bangkok Bureau ของสำนักข่าวจิจิเพรสมีพนักงานอยู่เพียง 2 คนเท่านั้น นอกจากนี้ในกรณีที่มีเหตุการณ์สำคัญทางบริษัทแม่จะมอบหมายให้ผู้สื่อข่าวจาก สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศใกล้เคียงกับไทยมาช่วยทำข่าว ในการทำข่าวต้องอาศัยแหล่งข่าวคือ "สตริงเกอร์" จากแหล่งข่าวที่สำคัญคือ กระทรวงการต่างประเทศ กรมตำรวจ สถานทูตต่างๆ และสายทหาร เป็นต้น เนื่องจากข่าวที่ทางสำนักข่าวสาขากรุงเทพต้องรับผิดชอบโดยตรง คือข่าวที่เกี่ยวข้องกับการเมืองระหว่าง ประเทศโดยเฉพาะ ข่าวในกัมพูชา รวมไปถึงข่าวของคณัฐิ์ปุ่นที่มาถูกจับในไทย เป็นต้น

ส่วนบริษัทจิจิเพรส (ประเทศไทย) รับผิดชอบด้านข่าวในประเทศเป็นหลัก มีพนักงานทั้งหมด 13 คน แบ่งเป็นฝ่ายข่าวประกอบด้วย หัวหน้าบรรณาธิการข่าวชาวญี่ปุ่น 1 คน หัวหน้าข่าวไทย 1 คน ผู้สื่อข่าว 1 คน ผู้แปล 3 คน (ทำหน้าที่ผู้สื่อข่าวควบคู่ไปด้วย) รวมฝ่ายข่าวมีพนักงานทั้งหมด 6 คน นอกจากนี้ก็เป็นฝ่ายกระจายข่าวอีก 2 คน ที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลระบบส่งข่าวทั้งหมด รวมทั้งต้อง ควบคุมเด็กส่งข่าว (Messenger boys) ทั้งหมดที่มีประมาณ 20 คน และฝ่ายบัญชีการเงินของบริษัท

ในฝ่ายทำข่าวที่จัดเป็นฝ่ายที่สำคัญนั้น ผู้สื่อข่าวจะเป็นคนไทยและจะเน้นในการทำข่าวด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และการเมืองเป็นหลัก แต่ไม่มีการแบ่งสายข่าวอย่างชัดเจนเหมือนกับหนังสือพิมพ์ไทย หรือสำนักข่าวไทย เพราะ ข่าวของสำนักข่าวจิจิเพรสจะเน้นหนักไปในด้านเศรษฐกิจ และการเมืองเท่านั้น ส่วนผู้แปลข่าวนั้นก็ทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวควบ 2 ตำแหน่งด้วย นอกจากผู้สื่อข่าวของสำนักข่าวเองแล้ว ยังมีการจ้าง สตริงเกอร์ ซึ่งเป็นผู้สื่อข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย และเป็นนักข่าวสายต่างๆ ที่สำคัญเช่น สายทำเนียบ สายการเงิน สายแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น

5. ขอบเขตการให้บริการ เทคโนโลยี (Service Range & Technology)

ขอบเขตการให้บริการของสำนักข่าวจิจิเพรส สาขากรุงเทพเน้นที่ลูกค้าชาวญี่ปุ่นในประเทศไทยเป็นหลัก มากกว่าลูกค้าต่างประเทศ แต่ก็มีส่วนหนึ่งที่เป็นลูกค้าชาวญี่ปุ่นที่มาทำธุรกิจในแถบประเทศอินโดจีน ซึ่งต้องการข่าวสารเกี่ยวกับประเทศของตน รวมทั้งเหตุการณ์ข่าวสารของประเทศ ต่างๆ โดยเฉพาะในประเทศที่ตนเองมาลงทุน ทำให้ลูกค้าส่วนหนึ่งของสำนักข่าวจิจิเพรส เป็นนักธุรกิจ ชาวญี่ปุ่นที่ลงทุนในแถบประเทศลาว กัมพูชา เวียดนาม และ พม่า เป็นต้น

ความแตกต่างของการให้บริการข่าว ระหว่างลูกค้าญี่ปุ่นในประเทศ และต่างประเทศ จะมีลักษณะที่พิเศษต่างกันคือ ในประเทศจะเป็น "ข่าวหน้าขาว" ที่มาจากสาขาของ Jiji Press ทั่วโลก และ "ข่าวหน้าเขียว" ซึ่งเป็น ข่าวในประเทศไทยเป็น packaged news แต่ข่าวที่ส่งไปให้ลูกค้าในประเทศเพื่อนบ้าน จะส่งไปเฉพาะ "ข่าวหน้าขาว" เนื่องจากลูกค้าในประเทศเพื่อนบ้านอาจจะไม่ได้สนใจข่าวคราวที่เกิดขึ้นในประเทศไทยมากนักก็เป็นได้

ในส่วนและเทคโนโลยี นับว่ามีความสำคัญกับสำนักข่าวเป็นอย่างมาก เพราะการทำงานของสำนักข่าวต้องรวดเร็ว สำนักข่าว Jiji Press ก็เช่นกัน มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยในการส่งข่าว ตั้งแต่การส่งมาจากประเทศแม่ที่โตเกียว จากเดิมที่ใช้การส่งผ่านทางเครื่องโทรสาร (Facsimile) แล้วนำมา โรเนียว แต่เมื่อ 2-3 ปีที่ผ่านมา ทางสำนักข่าวได้เปลี่ยนระบบการรับส่งข่าวใหม่ โดยใช้คอมพิวเตอร์ออนไลน์ เชื่อมการส่งข้อมูลระหว่างโตเกียว กับกรุงเทพฯ โดยผ่านทางเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ติดตั้ง แฟกซ์โมเด็ม (Fax Modem) คอมพิวเตอร์ที่เชื่อมอยู่ก็จะสามารถรับสัญญาณข่าวจากโตเกียวได้ทันที ในทางกลับกัน การส่งข่าวจากกรุงเทพไปโตเกียวก็จะใช้วิธีดังกล่าวเช่นเดียวกัน เมื่อรับสัญญาณข่าวเข้ามาแล้วก็มีพนักงานเปลี่ยนสัญญาณให้เป็นตัวอักษรจัดหน้าพิมพ์บนเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ทันที ทำให้ประหยัดเวลาไปได้มากกว่าวิธีเดิมถึงประมาณ 10 เท่า ส่วนข่าวที่ส่งให้แก่ลูกค้าในประเทศบางรายก็ใช้ระบบส่งทางแฟกซ์ นอกเหนือจากการอาศัยพนักงานส่งเอกสาร ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้าที่อยู่ค่อนข้างไกล

นอกจากสาขาสี่ลมที่เป็นสาขากลางของกรุงเทพแล้ว JiJi Press ยังมีสาขาย่อยในเมืองไทยอีก 3 แห่งคือ ที่ปทุมธานี (ในนิคมอุตสาหกรรมนวนคร) ครอบคลุมลูกค้าแถบรังสิต นวนคร ปทุมธานี จนถึงแถบอยุธยาตอนต้น สาขาที่สุขุมวิทซอยอุดมสุข ครอบคลุมลูกค้าแถบลาดกระบัง และมีนบุรีเป็นหลัก ส่วนอีกสาขาชื่อ สาขาย่อยลำพูนครอบคลุมลูกค้าในนิคมอุตสาหกรรมลำพูน สาขาย่อยแต่ละแห่งจะไม่มีผู้สื่อข่าวประจำอยู่ แต่จะเป็นการส่งข่าวจากสาขาสี่ลมไป และให้ผู้รับผิดชอบ ประจำสาขาโรเนียวและส่งให้ลูกค้าที่อยู่ในความรับผิดชอบ โดยใช้พนักงานส่งข่าวในแต่ละสายนั้น ๆ

กระบวนการผลิต และกระจายข่าวของสำนักข่าวจีจีเพรส

"สำนักข่าว"ตามคำจำกัดความขององค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมของสหประชาชาติ หรือยูเนสโก นั้น เป็นศูนย์รวบรวมข่าวสารซึ่งทำหน้าที่ผลิตข่าวที่ถูกต้อง เพื่อให้คนได้รับความเคลื่อนไหว และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศอย่างตรงไปตรงมา โดยเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนซึ่งเป็นลูกค้า และเป็นศูนย์ตรวจสอบความถูกต้องของข่าว เมื่อมีเหตุการณ์ใดๆ เกิดขึ้นจะได้มีแหล่งกลางสำหรับตรวจสอบ และให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวในระหว่างภูมิภาค

สำนักข่าว JiJi Press เนื่องจากเป็นสาขาของสำนักข่าวญี่ปุ่น โดยมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงโตเกียว และมีสาขาอยู่ทั่วโลกตามเมืองใหญ่ๆ รวมทั้งกรุงเทพฯ การกระจายข่าวของสำนักข่าว JiJi Press ในกรุงเทพฯ จะต่างจากสำนักข่าวแห่งชาติของไทย (สำนักข่าวไทย) ที่กระจายข่าวไปให้สมาชิกลูกค้าสื่อมวลชนเป็นหลัก แต่สำนักข่าว JiJi Press จะให้บริการแก่ลูกค้าที่ไม่ใช่สื่อเป็นหลักโดยเฉพาะลูกค้า กลุ่มธนาคาร และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์

สำหรับการผลิตข่าวประจำวันของสำนักข่าว JiJi Press เพื่อกระจายไปสู่ลูกค้า นั้นจะมีการแบ่งแยกความรับผิดชอบกันอย่างชัดเจน โดยสำนักข่าว JiJi Press สาขากรุงเทพ (Bangkok Bureau) รับผิดชอบการหาข่าวในแถบประเทศอินโดจีน เป็นหลัก และข่าวที่หาได้จะถูกส่งไปโตเกียวเพื่อรวบรวมและ จัดใหม่ ส่วนบริษัทจีจีเพรส (ประเทศไทย) จะดูแล

รับผิดชอบด้านการหา และผลิตข่าวที่เกิดขึ้นใน ประเทศไทย โดยเน้นข่าวการเมือง เศรษฐกิจ และการลงทุน เป็นหลัก

ในส่วนของการผลิตข่าวในประเทศ ของบริษัทจีจีเพรส (ประเทศไทย) ประกอบด้วยกองบรรณาธิการ ซึ่งมีผู้สื่อข่าวอยู่ 3 คน รับผิดชอบฝ่ายการเงิน 1 คน และอุตสาหกรรม 2 คน และพนักงาน แปล 2 คน โดยคนที่ทำหน้าที่แปลจะทำหน้าที่นักข่าวควบคู่ไปด้วย และมีหัวหน้าบรรณาธิการข่าว ชาวญี่ปุ่นอีก 1 คน ส่วนสายการเมืองจะอาศัยแหล่งข่าวต่างๆ เช่นสายทำเนียบ สายรัฐสภา

การผลิตข่าวแต่ละวันนั้น สามารถแบ่งแหล่งข่าวออกได้เป็น 3 กลุ่มคือ

"แหล่งข่าวประจำ" หมายถึง บุคคลหรือองค์กร ซึ่งเป็นที่มาของข่าวส่วนใหญ่ ในหน้าหนังสือพิมพ์ โดยสำนักข่าว Jiji Press จะจ้างผู้สื่อข่าวของหนังสือพิมพ์อื่นๆ ที่ประจำอยู่ตามแหล่งข่าว ประจำเพื่อส่งข่าวมาให้ซึ่งเรียกผู้สื่อข่าวที่ทำงานพิเศษให้กับทางสำนักข่าวว่า Stringers การส่งข่าวมาให้ทางสำนักข่าว แทบไม่ต้องการสั่งการจากกองบรรณาธิการ ยกเว้นในกรณีสำคัญที่บรรณาธิการ ต้องการให้ผู้สื่อข่าวตามข่าวนั้นๆ เป็นพิเศษ

แหล่งข่าวประจำจะแบ่งตามสายงานข่าวที่สำคัญ ที่สำนักข่าว Jiji Press ให้ความสำคัญ คือ การเมือง เศรษฐกิจ การเงิน การลงทุน อุตสาหกรรม และแรงงาน เป็นต้น จากสายงานข่าวหลักๆ ดังกล่าว จะประกอบด้วยสายข่าวย่อยๆ ซึ่งเป็นที่มาของข่าวที่แท้จริง ผู้สื่อข่าวที่ประจำตามแหล่งต่างๆ ที่ Jiji Press จ้างคือ สายข่าวการเมืองประกอบด้วยข่าวสายทำเนียบรัฐบาล ข่าวสายกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงคมนาคม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม รวมทั้งหน่วยงาน ราชการต่าง ๆ เป็นต้น สายข่าวเศรษฐกิจประกอบด้วย ข่าวสายกระทรวงพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสถาบันเอกชนต่างๆ เช่น สภาอุตสาหกรรม หอการค้า สมาคมการค้าต่างๆ เป็นต้น Stringers หรือผู้สื่อข่าวอิสระประจำ

ตามแหล่งข่าวสำคัญเหล่านี้ จะได้รับคำตอบแทนเป็นรายข่าวเป็นเรื่องไป ไม่ได้รับเงินเดือนประจำ

"แหล่งข่าวซึ่งเป็นสำนักข่าวด้วยกัน" โดยเฉพาะสำนักข่าวระดับชาติ อันได้แก่ สำนักข่าวไทย สำนักข่าว JiJi Press เป็นสมาชิกรับข่าวจากสำนักข่าวไทย แบบส่งประเภทสามรอบ เพื่อให้ทันข่าวที่ รวดเร็วและสามารถตามข่าวที่ต้องการได้ ส่วนสำนักข่าวต่างประเทศอื่นๆ คือ AP, AFP, Reuters ทางสำนักข่าวก็มีสัญญาแลกเปลี่ยนข่าวกัน

"แหล่งข่าวที่เป็นสิ่งตีพิมพ์" ข่าวแจก (Press Release) คำแถลงการณ์ ใบปลิว ที่ได้รับจากองค์กรหรือหน่วยงาน ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน รวมทั้งองค์กรทางสังคมทั่วไป

การผลิตข่าว จะเริ่มต้นด้วยการขอยกข่าวก่อนที่สำคัญในแต่ละวันจาก Stringers เมื่อ Stringers ส่ง หมายข่าวในแต่ละวันเข้ามาให้แล้ว ยังต้องส่งข่าวที่ไปทำมาให้ด้วย แต่ไม่จำเป็นต้องส่งมาทุกข่าวที่ทำ หากแต่จะเลือกส่งข่าวตามที่ได้ตกลงกันว่า ข่าวประเภทใดบ้างที่สามารถใช้ได้ และเมื่อมีข่าวใดที่น่าสนใจ หรือต้องการตามเป็นพิเศษ ก็จะอาศัยผู้สื่อข่าวของสำนักข่าวเองออกไปตามข่าว ในกรณีข่าวที่ Stringers ส่งมา หากใช้ได้ก็จะถูกแปลเป็นภาษาญี่ปุ่นทันที ก่อนที่จะถูกส่งให้หัวหน้าบรรณาธิการข่าวชาวญี่ปุ่น ตรวจสอบแก้ไขภาษาอีกครั้งหนึ่ง เมื่อต้นฉบับข่าวผ่านการตรวจสอบแล้ว ต้นฉบับข่าวทั้งหมดจะถูกนำไปพิมพ์ลงบนคอมพิวเตอร์ และจัดเรียงตามลำดับความสำคัญของข่าว ให้ออกมาเป็นรูปหนังสือข่าว

กลไกการปฏิบัติงานของผู้สื่อข่าวของสำนักข่าว JiJi Press มักเป็นไปโดยอัตโนมัติ ด้วยการรวบรวมหัวข้อข่าวจากแหล่งข่าวทั้งหมดข้างต้น โดยเฉพาะจากแหล่งข่าวประจำ และคัดเลือกหัวข้อข่าวที่น่าสนใจในการสื่อข่าวด้วยตัวเองเป็นหลัก โดยแทบจะไม่ได้รับการมอบหมายจากบรรณาธิการ หรือการสั่งการโดยที่ประชุม ทั้งนี้เพราะเวลาในการทำงานมีจำกัด ดังนั้นรูปแบบของการมอบหมายงานจึงมี ลักษณะไม่เป็นทางการด้วยการพูดคุยว่าควรสื่อข่าวใดเป็นพิเศษ และมากกว่าที่จะมีการประชุมวางแผนการผลิตข่าวในแต่ละวันอย่างเป็นทางการ นอกจากจะเกิดเหตุการณ์ที่สำคัญจริงๆ เท่านั้น

หลังจากรวบรวมหัวข้อข่าว และคัดเลือกข่าวที่น่าสนใจได้แล้ว ผู้สื่อข่าวก็จะพิมพ์ หรือเขียนต้นฉบับใหม่ในกรณีที่ข่าวนั้นๆ ยังไม่ได้รับการเรียบเรียง เมื่อพิมพ์หรือเขียนต้นฉบับเรียบร้อยแล้ว ก็จะส่งให้กับผู้แปลทำการแปลข่าวดังกล่าวเป็นภาษาญี่ปุ่น ดังคำกล่าวของ Mr. Yukio Higashida หัวหน้าบรรณาธิการ ข่าวบริษัทจิจิเพรส(ประเทศไทย) จำกัด ที่ว่า

"ข่าวต่างๆ โดยเฉพาะข่าวการเมืองมักมาจากสำนักข่าวไทย หรือ Stringers สายทำเนียบ ที่เป็นผู้สื่อข่าวไทยซึ่งเราจ้างให้ส่งข่าวเข้ามาให้ แล้วเราก็ให้คำตอบแทนเป็นรายข่าว เราต้องจ้าง Stringers ที่เป็นนักข่าวของหนังสือพิมพ์อื่น เพราะบุคลากรของเราที่รู้ภาษาญี่ปุ่นมีค่อนข้างน้อย ทำให้การทำงานทั้งสองอย่างควบคู่กันไป (ออกไปหาข่าวและแปล) บางครั้งก็มีข้อจำกัดทางด้านเวลา จึงต้องให้นักข่าวไทยหาข่าวและส่งต้นฉบับข่าวมาที่นี่ แล้วก็ให้นักข่าวที่รู้ภาษาญี่ปุ่นที่นี่ แปลเป็นภาษาญี่ปุ่น (Mr. Yukio Higashida, สัมภาษณ์)

หลังจากที่แปลข่าวดังกล่าวเป็นภาษาญี่ปุ่นแล้ว ข่าวก็จะถูกส่งต่อไปให้กับบรรณาธิการข่าวชาว ญี่ปุ่นตรวจแก้ไขภาษาอีกครั้งหนึ่ง ก่อนพิมพ์ลงเครื่องคอมพิวเตอร์ และ print ออกมาเป็นหนังสือข่าว

ในแต่ละวัน สำนักข่าว JiJi Press ในส่วนที่ผลิตข่าวในประเทศ (ข่าว หน้าเขียว) จะมีการผลิตข่าว ประมาณ 4-10 ข่าว (ในเนื้อที่ประมาณ 2-10 หน้า) และจัดพิมพ์เผยแพร่ร่วมกับข่าวจากจิจิเพรสสาขาทั่วโลก (ข่าวหน้าขาว) ในรูปของหนังสือข่าว (News Bulletin) เป็นภาษาญี่ปุ่นวันละ 2 รอบคือรอบเช้า และรอบบ่าย ส่วนวิธีการให้บริการของ JiJi Press มี 3 ลักษณะคือ

1. การจัดส่งโดยสายส่งจักรยานยนต์ นับเป็นวิธีการให้บริการข่าวในรูปแบบของหนังสือข่าวไปยังสมาชิกประจำทั้งหมด โดยสายส่งเหล่านี้เป็นบุคคลภายนอกที่สำนักข่าวจ้างเหมา ให้ทำหน้าที่จัดส่งหนังสือข่าว แก่สมาชิกประจำในเขตกรุงเทพมหานคร และโดยมากมักเป็นเส้นทางสำคัญต่างๆ ซึ่งมีสมาชิก ประจำอยู่มาก ในย่านธุรกิจที่สำคัญ

อาทิ สีส้ม สาส์น สุขุวิท พระรามสี่ รวมทั้งในย่านนิคมอุตสาหกรรม ตามแถบชานเมือง เป็นต้น โดยรูปแบบ การจัดส่งจะจัดส่งสมาชิกประเภทสองรอบ ซึ่งหมายถึง การจัดส่ง หนังสือข่าวให้แก่สมาชิกวันละ 2 เวลา โดยรอบเช้าซึ่งพิมพ์เสร็จประมาณ 10:00 น. จะถูกจัดส่งในเวลา ประมาณ 10:30 น. ในขณะที่รอบบ่ายพิมพ์เสร็จประมาณ 15:00 น. จะถูกจัดส่งใน เวลาประมาณ 15:15 น. ตามลำดับ การจัดส่งข่าวดังกล่าว สำนักข่าวจีจีเพรส คิดค่าบริการเดือนละ 3,475 บาท

2. การจัดส่งทางเครื่องส่งโทรสาร (facsimile) สำหรับลูกค้าที่มีบริษัทอยู่ ก่อนข้างไกล และมีปัญหาในการจัดส่ง ลูกค้าจะต้องการให้ส่งทางเครื่องแฟกซ์เอง เพื่อให้ ได้รับข่าวในเวลารวดเร็ว มากกว่ารอรับจากพนักงานส่งข่าวที่อาจจะไปถึงช้ามาก บางครั้ง อาจจะเกือบ 17.00น. บริษัทที่จัดส่ง ทางเครื่องแฟกซ์อยู่ในเวลานี้ คือ บริษัทมูราโมโต้ และสาขาของธนาคารญี่ปุ่นที่ตั้งอยู่ในแถบชลบุรี ศรีราชา และ อยุธยา

3. การจัดส่งทางไปรษณีย์ เพื่อบริการสมาชิกในต่างจังหวัดเป็นหลักโดยเฉพาะ ลำพูนที่มีการส่งข่าวหน้าขาว (ซึ่งเป็นข่าวเกี่ยวกับในประเทศญี่ปุ่น และเหตุการณ์ทั่วโลก) ไปที่สาขาย่อยโดยทาง แฟกซ์ และจะมีการส่งข่าวในประเทศที่เป็นข่าวหน้าเขียวตามไป ทิหลังในแต่ละวัน โดยส่งไปทางไปรษณีย์แบบด่วนพิเศษ เนื่องจากข่าวหน้าเขียวซึ่งเป็น ข่าวในประเทศ ส่วนใหญ่เป็นข่าวส่วนกลาง ไม่มีข่าวภูมิภาคมากเท่าไร และลูกค้าในต่าง จังหวัดไม่มีความจำเป็นรีบด่วนในการใช้ข่าว โดยรูปแบบการจัดส่งจะส่งเฉพาะข่าวรอบบ่าย ในเวลาประมาณ 15.15 น. เช่นเดียวกับการส่งทางสายส่ง และนอกจากส่งไปลำพูนแล้ว ยังมีการส่งทางไปรษณีย์ไปให้แก่ลูกค้า และ สถานทูตในแถบประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง ด้วย เช่น ลาว กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่ต้องการรับรู้ข่าวสารรวดเร็ว ทันการณ์ในอนาคต สำนักข่าว Jiji Press มีโครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการกระจายข่าว ด้วยการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ ในการบริการข่าวด้วยระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ โดยผ่านอุปกรณ์แปลงสัญญาณ (modem) คือ การส่งสัญญาณข่าวจากเครื่องคอมพิวเตอร์ เข้าอุปกรณ์แปลงสัญญาณ ผ่านสายโทรศัพท์ไปเข้าอุปกรณ์ แปลงสัญญาณและ

เครื่องคอมพิวเตอร์ออกเครื่องพิมพ์ (printer) ที่ติดตั้ง ณ ที่ทำการของสมาชิกดังเช่นที่
ในปัจจุบันทำอยู่ระหว่างสาขาใหญ่ที่โตเกียว และ สาขากรุงเทพ อย่างไรก็ตาม
การกระจายข่าวด้วยระบบดังกล่าว หากทำในเมืองไทยแล้ว ถึงแม้จะส่งข่าวไปยังสมาชิก
ได้อย่างฉับไว แต่ยังมีอุปสรรคในกรณีที่ลูกค้าไม่มีคู่สายโทรศัพท์เพียงพอ หรือเป็นเขตที่มี
การใช้หนาแน่น ทำให้การออนไลน์ไม่สะดวก

บทบาทหน้าที่ในฐานะผู้กรองข่าวสารของสำนักข่าว Jiji Press

เมื่อดูกระบวนการผลิตข่าวแล้วนั้น ในขั้นตอนของกระบวนการผลิตข่าว
ดังกล่าว จะมีการคัดเลือกข่าว ซึ่งตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 ที่ต้องการศึกษาบทบาทหน้าที่ของ
Jiji Press ในฐานะผู้กรองข่าวสารนั้น สรุปได้คือ

เมื่อขั้นตอนการรวบรวมวัตถุดิบข่าว จนถึงการจัดพิมพ์ และการตัดต่อเสร็จสิ้น
ลงแล้ว โดยผู้สื่อข่าว และทีมงานเป็นผู้รวบรวม ข้อเท็จจริงเอง และข่าวที่ไม่ต้องสื่อข่าว
(Passive news) ซึ่งเป็นข่าวที่ได้จากบุคคล องค์กร ต่างๆ ในภาครัฐบาล และภาคเอกชน
เป็นผู้ส่งมาให้ ทำให้เส้นทางเดินของข่าวทั้งหมดที่จะ
นำมาผ่านการคัดเลือกสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ข่าวในประเทศ หมายถึง ข่าวทั้งไปทั้งที่เป็นข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นปกติ
ทุกวัน (Routine) ซึ่งเกิดขึ้นตามแหล่งข่าวประจำ ข่าวประเภทเจาะลึก (exclusive) ตลอดจน
ข่าวดัดแปลงจากสำนักข่าวไทย องค์กรธุรกิจที่ให้บริการข่าวสารต่าง ๆ หรือ สื่อมวลชน

2. ข่าวต่างประเทศ ซึ่งส่งมาจากสำนักข่าว Jiji Press บริษัทแม่ที่โตเกียว
หลังจากที่รวบรวมจากสาขาของสำนักข่าว Jiji Press จากทั่วโลก รวมทั้งสำนักข่าว
ต่างประเทศอื่น ๆ ที่เป็นคู่สัญญากัน คือ AP AFP Reuters แล้วส่งมาทางคอมพิวเตอร์ และ
ทางบรรณาธิการชาวญี่ปุ่นจะทำการคัดเลือกข่าวที่จะลงตีพิมพ์หรือไม่อีกครั้งหนึ่ง

ในกระบวนการคัดเลือกข่าวของสำนักข่าว JiJi Press ได้กำหนดหลักเกณฑ์พื้นฐานในการคัดเลือก ตามปัจจัยต่าง ๆ คือ คัดเลือกตามนโยบายองค์กร ตามหลักเกณฑ์พื้นฐานที่ว่าด้วยคุณค่าข่าว ทัศนคติของกองบรรณาธิการ การปิดข่าว เหตุผลทางการตลาด ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

1. ตามนโยบายขององค์กร

สำนักข่าว JiJi Press คัดเลือกข่าวตามนโยบายการนำเสนอข่าวของสำนักข่าวดังกล่าว ที่เน้นในด้านข่าวเศรษฐกิจ และการเมืองเป็นหลัก ซึ่ง Mr. Yukio Higashida ประธานและบรรณาธิการ บริษัทจีจีเพรส (ประเทศไทย) จำกัด กล่าวถึงประเด็นนี้ว่า

"เนื่องจาก JiJi Press เน้นหนักด้านการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจ และการเมืองเป็นหลัก นอกเหนือไปจากข่าวต่างประเทศที่ส่งมา การคัดเลือกเพื่อนำเสนอข่าวจะให้ความสำคัญกับข่าวเศรษฐกิจ และการเมืองก่อน โดยเฉพาะข่าวเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการเงิน การลงทุน อุตสาหกรรม เพราะลูกค้าชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่เป็นนักธุรกิจผู้เข้ามาทำธุรกิจในไทย ทำให้พวกเขาต้องการรู้สภาพเหตุการณ์ปัจจุบันของประเทศ ที่อาจมีผลต่อธุรกิจของพวกเขา ทั้งในด้านนโยบายการลงทุน หรือการเมือง ที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงจังหวะเวลา"

(Yukio Higashida, สัมภาษณ์ 20 ธันวาคม 2537)

อย่างไรก็ตามการคัดเลือกข่าวของผู้สื่อข่าว นั้น ตัวผู้สื่อข่าวเองจะใช้วิจารณญาณในการคัดเลือกข่าว แต่ก็ต้องอยู่ในกรอบนโยบายของสำนักข่าว และเนื่องจากผู้สื่อข่าวคุ้นเคยกับการทำงานของสำนักข่าวดังกล่าว ทำให้หัวหน้าบรรณาธิการข่าวไว้ใจในการคัดเลือกข่าวดังเช่น อังคณา วิเชียรรัตน์ ผู้สื่อข่าวสำนักข่าว JiJi Press ได้ให้ความเห็นในประเด็นดังกล่าวว่า

"การคัดเลือกข่าวแต่ละข่าวจะอาศัยความคุ้นเคยเป็นหลัก แต่ส่วนใหญ่ถ้าเป็นข่าวการเมือง ก็จะเลือกข่าวที่สตรีทเจอร์ส่งเข้ามาที่เป็นข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในแวดวงการเมืองที่กำลังเป็นประเด็นปัญหาในขณะนั้น เช่น การแก้ไขรัฐธรรมนูญ การลาออกของพรรคความหวังใหม่ ปัญหาสปก 4-01 เป็นต้น ส่วนข่าวเศรษฐกิจ การลงทุน

อุตสาหกรรม จะเน้นข่าวการประมูลสำคัญ ๆ เช่นงานประมูล ก่อสร้างโครงการต่าง ๆ โดยเฉพาะโครงการประมูลที่มีบริษัทญี่ปุ่นเข้าร่วมประมูลด้วย เพราะบริษัท ญี่ปุ่นเหล่านั้นมีหลายรายที่เป็นสมาชิกรับข่าวของจิจิ เพรส ด้วย และ อาจมีบริษัทญี่ปุ่นอื่นๆที่เป็นลูกค้าสนใจเข้าร่วมประมูล

นอกจากข่าวการประมูลแล้วก็มีข่าวการเงิน จำพวกนโยบายการเงินต่างๆ ของธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น ส่วนข่าวอื่นที่เป็นข่าวเหตุการณ์ทั่วไปนั้น จะให้ความสำคัญกับข่าวที่เกี่ยวข้องกับคนญี่ปุ่นเช่นเดียวกัน เช่น ข่าวคนญี่ปุ่นถูกฆ่าตาย หรือ อุบัติเหตุที่มีคนญี่ปุ่นเสียชีวิตรวมอยู่ด้วย แต่ ถ้าหากเป็นข่าวที่ไม่เกี่ยวข้องกับคนญี่ปุ่น ส่วนใหญ่จะเลือกข่าวที่เป็นโศกนาฏกรรมใหญ่ ๆ เช่น โรงแรม ถล่ม หรือ ไฟไหม้ใหญ่ เป็นต้น" (อังคณา วิเชียรรัตน์, สัมภาษณ์, 20 ธันวาคม 2537)

2. การคัดเลือกข่าวตามหลักเกณฑ์พื้นฐานที่ว่าด้วยคุณค่าข่าว (News Value)

ซึ่งมักนำมาใช้ประกอบการพิจารณาในการวัดความสนใจของผู้รับสาร ได้แก่ ความรวดเร็ว ความเด่น ความถูกต้องกับกาลเทศะ ความใกล้ชิด ความขัดแย้ง ความแปลก สิ่งที่น่าสนใจ ความมีเงื่อนงำ สิ่งที่มีผลกระทบกระเทือน ความก้าวหน้า ตัวอย่างข่าวที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง เช่นข่าว ความขัดแย้งในเรื่องปัญหาทางด่วนขั้นที่ 2 ระหว่างการทางพิเศษแห่งประเทศไทย และ บริษัทกวมไอกูมิ เมื่อประมาณต้นปี 2536 ข่าวคดีเพชรราชาอุทธรณ์ ซึ่งถึงแม้จะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในประเทศไทย และไม่ค่อยมีความเกี่ยวข้องกับผู้รับสารชาวญี่ปุ่นที่เป็นลูกค้า แต่เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ที่มีเงื่อนงำ และบานปลายกลายเป็นคดีใหญ่โตโยงไปสู่คดีฆาตกรรม ทำให้ลูกค้าชาวญี่ปุ่นบางส่วนก็หันมาให้ความสนใจกับข่าวประเภทดังกล่าวมากเช่นกัน นอกเหนือไปจากข่าวการเมือง และ เศรษฐกิจอื่นๆ หรือ เช่นข่าวการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในประเทศ หรือ การเปลี่ยนรัฐบาล ลูกค้าชาวญี่ปุ่นก็ให้ความสนใจกับข่าวประเภทนี้มากเช่นกัน เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อธุรกิจของตัวเองในประเทศ เพราะการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างๆ รวมทั้งนโยบายด้านเศรษฐกิจ และ การลงทุนที่มีผลต่อธุรกิจด้วย นอกจากนี้ ข่าวสังคม

ทั่วไปที่เป็นประเด็นสำคัญเช่น ข่าวพระยันตระ ข่าวการหย่าร้างของสุทธิเกียรติและอาภัสรา ก็ได้รับความสนใจจากสมาชิกเช่นกัน เพราะถือว่าเป็นข่าวที่อยู่ในความสนใจของผู้คนทั่วไป

3. ทิศนคติของกองบรรณาธิการ

นับเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่กำหนดแนวทางการคัดเลือกข่าวของหัวหน้าฝ่ายข่าว หรือ หัวหน้ากองบรรณาธิการ ในขั้นตอนสุดท้ายก่อนพิมพ์ข่าว แต่อย่างไรก็ตาม ผู้สื่อข่าวสามารถมีบทบาทในการคัดเลือกข่าวที่จะนำเสนอได้อย่างเต็มที่ และเป็นผู้คิดหัวข้อที่จะสื่อข่าวเองเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ ทิศนคติของกองบรรณาธิการ Jiji Press ยังเกิดจากกลไกของระบบบริหารงาน เช่น การจัดประชุมข่าวประจำสัปดาห์ในวันศุกร์ เพื่อหาแนวทางในการคัดเลือกข่าวหรือ การนำเสนอข่าวที่อยู่ในกระแสขณะนั้น เป็นต้น เช่นกรณีพระยันตระ ดังที่อังคณา วิเชียรรัตน์ ผู้สื่อข่าวกล่าวถึงประเด็นนี้ว่า

" ในตอนต้นทางสำนักข่าวก็ไม่สนใจเล่นข่าวพระยันตระนัก เพราะเป็นเรื่องของพระรูปเดียวและชาวญี่ปุ่นก็ไม่ทราบถึงความโด่งดังและการนับถือศรัทธาของประชาชนที่มีต่อพระยันตระ แต่เมื่อเรื่องราวยืดเยื้อคาราคาซัง และข่าวดังกล่าวกลายเป็นข่าวฮอตขึ้น พาดหัวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทุกฉบับทั้งภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ ทำให้ลูกค้าญี่ปุ่นเกิดความสนใจและอยากรู้ ทางเราจึงต้องเปลี่ยนใจหันมาเล่นข่าวดังกล่าวเหมือนหนังสือพิมพ์ไทยด้วย " (อังคณา วิเชียรรัตน์, สัมภาษณ์ 3 กุมภาพันธ์ 2538)

4. การปิดข่าว

ก็เป็นเหตุผลสำคัญในการคัดเลือกข่าวด้วย เพราะเป็นปัจจัยที่ควบคุมการตัดสินใจการนำเสนอข่าวที่สำคัญจริงๆ เท่านั้น จากจำนวนข่าวมากมายที่ถูกส่งเข้ามา ทำให้ข่าวเด่น หรือ ข่าวสำคัญ ที่สุดได้ถูกนำเสนอ เนื่องจากสำนักข่าว Jiji Press มีข่าว 2 รอบ คือ รอบเช้า และ รอบบ่าย รอบเช้า ปิดข่าวเวลาประมาณ 10.00 น. ส่วนรอบบ่ายเวลา 15.00 น. ดังนั้น รอบเช้าการคัดเลือกข่าวที่จะนำเสนอ โดยการแนะนำข่าวเด่นในหนังสือพิมพ์ไทยแต่ละฉบับ ฉบับละประมาณ 2-3 ข่าว ข่าวที่ถูกเลือก จะเน้นที่ความสำคัญ ความเด่นของข่าว แต่ทั้งนี้ การเลือกข่าวก็ต้องดูจากประเภทของหนังสือพิมพ์ด้วย เช่น ถ้าเป็นข่าวอุบัติเหตุข่าวโศกนาฏกรรมใหญ่ๆ ก็มักจะเลือกแนะนำจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ที่เป็นหนังสือพิมพ์ปริมาณ และเน้นการเสนอข่าวชาวบ้าน หรือถ้าเป็นข่าวการเมือง จะเลือกจากสยามรัฐ หรือ มติชน ในขณะที่ข่าวการเงิน การลงทุน อุตสาหกรรม จะเลือกจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ผู้จัดการ หรือ สยามโพสต์ แต่หลักเกณฑ์ดังกล่าว ก็ไม่ได้แน่นอนตายตัวเป็นแบบแผน บางครั้งอาจจะใช้ข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐก็ได้ ถ้าเป็นข่าวพาดหัวในวันนั้น และข่าวที่ถูกเลือกจากหนังสือพิมพ์ ทั้งหมด 8-9 ฉบับ ประมาณ 12-16 ข่าวต่อวัน จะถูกแปลเป็นภาษาญี่ปุ่นตรวจและพิมพ์ให้ทันก่อน 10.00 น. แต่บางครั้งหากข่าวมีปัญหา หรือ ข่าวที่ค่อนข้างทำความเข้าใจยาก หรือเป็นเรื่อง ต่อเนื่องก็อาจทำให้เสียเวลา อาจต้องตัดข่าวนั้นทิ้งไป หากเวลาไม่ทัน

ส่วนข่าวรอบบ่ายที่เป็นข่าวซึ่งทางผู้สื่อข่าวของสำนักข่าวหาเอง หรือส่งมาจาก สตรีทเกอร์ ก็จะเน้นเลือกข่าวที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อลูกค้าชาวญี่ปุ่นเป็นหลัก เช่น ข่าวการได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BoI) ข่าวการประมูลโครงการต่าง ๆ ที่มีบริษัทญี่ปุ่นเข้าร่วม หรือข่าวการเมืองที่กำลังเป็น ประเด็นปัญหาในขณะนั้น แต่ข่าวทุกข่าวที่ถูกส่งเข้ามาและถูกแปล ตลอดจนพิมพ์ และ เตรียมเย็บเล่ม จะต้องให้เสร็จสิ้นก่อน 15.00 น. เมื่อถึงเวลาประมาณ 14.30 น. จะเป็น ช่วงใกล้ปิดข่าว ข่าวที่ถูกส่งเข้ามาส่วนใหญ่จะเก็บไว้ใช้ในรอบเช้าของวันถัดไป แต่หากเป็น ข่าวเร่งด่วนที่สำคัญจริง ๆ เช่น ข่าวมติคณะรัฐมนตรีที่เสร็จทัน ก็จะขึ้นหัวสั้น ๆ ในข่าว รอบบ่ายนั้น และจะเป็นเขียนรายละเอียดของข่าวอีกครั้งในข่าวรอบบ่ายของวันถัดไป

5. เหตุผลทางการตลาด

ในปัจจุบันสื่อมวลชนต่างๆ ได้มีการแข่งขันกันในด้านธุรกิจที่ค่อนข้างรุนแรง มากกว่าในอดีต องค์กรสื่อล้วนต้องพยายามแข่งขันสร้างความนิยม ให้แก่ผู้รับสารด้วยกัน ทั้งสิ้นเนื่องจาก จำนวนผู้รับสารเป็นปัจจัยนำมาซึ่งรายได้ ไม่เว้นแม้แต่สำนักข่าว Jiji Press ที่มีรายได้จากค่าสมัครสมาชิกเท่านั้น ไม่มีรายได้จากโฆษณาจึงต้องพยายามเพิ่มยอดจำนวน ผู้รับสารอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ทางสำนักข่าวจำต้องพยายามตอบสนองความต้องการของ ผู้รับสารด้วยเช่นกัน ดังคำกล่าวของ Yukio Higashida บรรณาธิการสำนักข่าวจิจิ เพรส ประเทศไทย ที่ว่า

"ความสำคัญของข่าวขึ้นอยู่กับกระแส แต่นอกจากการให้ความสำคัญกับข่าวเศรษฐกิจ การเมืองแล้ว Jiji Press ก็ยังให้ความสำคัญกับข่าวเหตุการณ์ที่เป็นประเด็นปัญหาสำคัญ ๆ ด้วย เช่น คดี เพชรฆาตอุจจาระเปีย หรือ ข่าวที่เกี่ยวข้องกับชาวญี่ปุ่น เช่น การโยกย้ายแต่งตั้งผู้บริหารชาวญี่ปุ่นที่ใหม่ หรือ การหมดวาระกลับประเทศไป เพื่อเป็นการดึงดูดลูกค้าด้วยส่วนหนึ่ง นอกจากนี้ จุดขายของเราอีกประการหนึ่งคือ ข่าวกิจการของคนญี่ปุ่นที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BoI) ในแต่ละสัปดาห์ เราก็จะโทรติดต่อโดยตรงกับชื่อผู้ติดต่อที่ให้ไว้ในแต่ละโครงการนั้นๆ แล้วเอามาเขียนเป็นข่าวซึ่งบางครั้งเราก็ได้สมาชิกใหม่ จากการติดต่อกันโดยตรงเช่นกรณีนี้ เพราะอาจได้เปรียบทางด้านภาษาที่คุยกัน แล้วเราก็มีบริการเขียนข่าวฟรีให้แก่ลูกค้า เช่น ข่าวการโยกย้ายที่อยู่บริษัท เปลี่ยนเบอร์โทรศัพท์ ข่าวการเปลี่ยนผู้บริหาร เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นการเอาใจลูกค้าทางหนึ่ง..." (Yukio Higashida, สัมภาษณ์ 3 มกราคม 2538)

ภายหลังการคัดเลือกข่าวตามปัจจัยต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นเสร็จสิ้นลงแล้ว ก็จะมีการแปลข่าวเป็นภาษาญี่ปุ่น และเมื่อแปลเสร็จแล้วข่าวขึ้นดังกล่าวก็จะถูกส่งไปให้หัวหน้าบรรณาธิการข่าวชาวญี่ปุ่นตรวจแก้ไข ในขั้นตอนนี้ ในกรณีที่มีข่าวมากบางครั้งก็เป็นไปได้ที่บรรณาธิการข่าวจะคัดข่าวที่สำคัญน้อยกว่าออกไป ดังนั้น เมื่อไม่แน่ใจในข่าวไหนอาจจะมีการถามก่อนที่จะลงมือแปล เมื่อตรวจแก้ไขเสร็จ ข่าวดังกล่าวจะถูกพิมพ์เข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ และพริ้นท์ออกมาตรวจแก้คำผิดอีกครั้ง และแก้ไขเตรียมพิมพ์กองบรรณาธิการจะช่วยกันกำหนดว่าจะตีพิมพ์ข่าวใดเป็นข่าวแรก การวางข่าวในแต่ละหน้าควรเป็นไปในทิศทางใด และควรมีหน้าละกี่ข่าว หรือบางกรณีที่ยังไม่สามารถกำหนดได้ก็อาจพิมพ์ออกมาจากคอมพิวเตอร์ แล้วมาอาศัยการตัดต่อเองก็ได้ เพื่อความรวดเร็ว หลังจากที่ไม่มีการผิดพลาดแล้วก็จะจัดเรียงข่าวตามลำดับความสำคัญ และพิมพ์ออกมาเพื่อรอเข้า เครื่องโรเนียว และเรียง เย็บเล่ม และจัดส่งไป ถึงมือลูกค้าโดยระบบสายส่ง และ ระบบส่งตาม แฟกซ์บางส่วน

ในส่วนหน้าปกนั้น จะเรียงลำดับตามความสำคัญของข่าว โดยไม่จำเป็นต้องเรียงหน้ากัน

ตารางที่ 3 สรุป การผลิตและเผยแพร่ข่าวของสำนักข่าว จิจิเพรส

แหล่งข่าว	กรรมวิธีการผลิต	การเผยแพร่
1.ผู้สื่อข่าวของสำนักข่าว/ สตริงเกอร์ 2.สำนักข่าวไทย และ องค์กร ธุรกิจที่ให้บริการข้อมูลข่าวสาร 3.แหล่งข่าวประเภทสื่อมวลชน แหล่งข่าวพิเศษทั่วไป 4.สำนักข่าวระหว่างประเทศอื่นๆ เช่น เอพี เอเอฟพี รอยเตอร์ เป็นต้น	-หัวหน้าข่าวฝ่ายเศรษฐกิจ และการเมือง -หัวหน้าข่าวอุตสาหกรรม -ผู้แปล -บรรณาธิการข่าวชาวญี่ปุ่น	หนังสือข่าว รายวันวันละ 2 รอบ

ในกระบวนการผลิตข่าว และกระบวนการคัดเลือกข่าว รวมทั้งขั้นตอนการส่งข่าวนั้น จะพบว่ามีปัญหาอยู่ในแทบทุกขั้นตอน ซึ่งสามารถแยกได้เป็นปัญหาที่พบในการทำข่าว และ การส่งข่าว

ปัญหาที่พบในการทำข่าว

1. การคัดเลือกข่าว บางข่าวโดยเฉพาะ ข่าวที่เกี่ยวกับกรณีพิพาทแรงงานของบริษัทญี่ปุ่นซึ่งเกิดขึ้นอยู่เสมอๆ และส่วนใหญ่ก็จะเป็นบริษัทของญี่ปุ่น เนื่องจากญี่ปุ่นเข้ามาตั้งโรงงานในเมืองไทย เป็นจำนวนมาก จึงเสี่ยงปัญหาดังกล่าวไปไม่ได้ เมื่อทาง Jiji Press เขียนข่าวดังกล่าว อาจจะไปกระทบต่อบริษัทที่มีปัญหานั้น ๆ เมื่อจำเป็นต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติม หัวหน้าบรรณาธิการชาวญี่ปุ่นอาจใช้วิธีโทรศัพท์ติดต่อโดยตรงกับผู้บริหารชาวญี่ปุ่นนั้น ๆ บางบริษัทอาจอนุญาตให้ลงข่าว แต่บางบริษัทก็จะขอร้องไม่ให้ลงข่าวเนื่องจากเกรงว่าอาจจะทำให้บริษัทเสียชื่อเสียงในหมู่บริษัทญี่ปุ่นด้วยกันเอง ในบางกรณี เมื่อได้รับข่าว

จากกองแรงงานสัมพันธ์ และ เขียนข่าวไปเลย หลังจากนั้น บริษัทที่ถูกเขียนถึงต่อว่าเข้ามา ก็มีเช่นกัน จึงเกิดการแก้ข่าวอยู่เสมอ ๆ

นอกจากข่าวที่เกี่ยวกับกรณีพิพาทแรงงานแล้ว ข่าวที่มีปมขัดแย้งในการนำเสนอของหนังสือพิมพ์ไทยก็นำมาซึ่งปัญหาเช่นกัน ดังคำสัมภาษณ์ของอังคณา วิเชียรรัตน์ ผู้สื่อข่าว เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวว่า

" เมื่อไม่นานมานี้ ที่ทางหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจได้ลงข่าวเกี่ยวกับรถยนต์ฮอนด้า ซีวีก 3 ประตู ของบริษัทฮอนด้าคาร์ ประเทศไทย ว่าที่ราคาถูกเพราะมีปัญหาการนำเอากระดาษมาเป็นผนังหลังคารถ ทำให้มีความปลอดภัยน้อยมากเมื่อเกิดอุบัติเหตุ หลังจากกับทาง Ji Ji Press แนะนำข่าวดังกล่าวแล้วนั้น ทางผู้บริหารของฮอนด้าคาร์ ซึ่งเป็นลูกค้ารับหนังสือข่าวของ Ji Ji Press ได้ต่อว่ามา เมื่อเราอ้างถึงแหล่งข่าวที่มาจากหนังสือพิมพ์ไทยไปทางบริษัทจึงได้ขอให้ทางเรา แก้ข่าวในวันต่อไป "

เมื่อดูจากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าบางครั้งการคัดเลือกข่าวก็เป็นเหตุที่ทำให้ทางสำนักข่าวต้องระมัดระวังมากในการคัดเลือกข่าว เพื่อไม่ให้กระทบต่อลูกค้าและสมาชิก ดังนั้น การคัดเลือกข่าวต่าง ๆ จึงต้องอาศัยเหตุผลทางการตลาดเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในกรณีนี้

2. ปัญหาการตกข่าว เนื่องจากผู้สื่อข่าวของทางสำนักข่าวจิจิ เพรส มีค่อนข้างน้อยคือ รวมทั้งสิ้น 3 คน และต้องทำหน้าที่อย่างอื่นควบไปด้วย เช่น แปลข่าว บางครั้งทำให้การออกไปทำข่าวข้างนอกไม่ค่อยสะดวก ในกรณีที่ทีมงานแถลงข่าวในวันเดียวกันพร้อมกันหลายงาน จึงอาจพลาดบางงานไป อย่างไรก็ตาม ทางสำนักข่าวจิจิ เพรส ก็พยายามเลือกจะทำข่าวที่มีความสำคัญมากที่สุดเรียงตามลำดับก่อน

3. ปัญหาการส่งข่าวช้าของ สตริงเกอร์ เนื่องจากข่าวรอบบ่ายของจิจิ เพรส จะปิดเวลาประมาณ 15.00 น. ดังนั้นข่าวจึงควรส่งเข้ามาอย่างช้าที่สุดประมาณ 14.30 น.

แต่บางครั้ง อาจเกิดเหตุสุดวิสัยขึ้น กับสตรีเกอร์ เช่น แดงข่าวซ้ำ หรือ ไปทำข่าวต่างจังหวัด และหาเครื่องแพกซ์ไม่ได้ หรือ เครื่องไม่พอ ทำให้ส่งข่าวเข้ามาถึงใกล้เวลาปิดข่าวมาก เมื่อเกิดปัญหานี้ขึ้น สิ่งที่จะตัดสินใจว่าจะลงหรือไม่ลงข่าวนั้น ๆ คือดูเนื้อหาข่าวว่าใช้ได้หรือไม่ และถ้าใช้ได้ข่าวนั้นมีความสำคัญมากในระดับใด ถ้าสำคัญไม่มากก็จะเก็บไว้ใช้ในกรอบเช้าแนะนำสั้น ๆ หรือเขียนเป็นข่าวยาวในกรอบบ่ายของวันถัดไป แต่ถ้าข่าวดังกล่าวมีความสำคัญมากต้องใช้ทันที เพราะถ้าเก็บไว้พ่วงนี้หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษจะลงไปหมดแล้ว ทำให้ข่าวล่าช้า ฉะนั้น จำเป็นต้องยอมเลื่อนเวลาปิดข่าวออกไปอีกเล็กน้อยเพื่อแปลข่าวดังกล่าวใช้ ข่าวประเภทนี้เช่น ข่าวการอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนของ BOI ให้แก่โครงการใหญ่ ๆ โดยเฉพาะโครงการของญี่ปุ่น หรือ นโยบายทางการเงินที่สำคัญ เช่น อนุมัติให้สาขาธนาคารต่างประเทศยื่นขออนุญาตประกอบกิจการวิเทศธนกิจ (BIBF) เป็นต้น

4. ปัญหาการเช็คข่าว การทำข่าวของสำนักข่าว JiJi Press หรือ สำนักข่าวญี่ปุ่นทั่วไป จะมีข้อที่เหมือนกันอยู่ข้อหนึ่งคือ ความละเอียด และ ความถูกต้องของข่าว โดยเฉพาะข่าวที่เกี่ยวข้องกับตัวเลข หรือ สถิติ หรือ ข่าวที่เกี่ยวข้องกับความรู้เฉพาะด้าน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการเงิน และ หลักทรัพย์ ข่าวจำพวกงบประมาณ ยอดการนำเข้าส่งออก ที่บางครั้งคิดคำนวณจากข่าวภาษาไทยที่ส่งเข้ามา แล้ว ไม่ตรงกับยอดรวมก็มีไม่น้อย จำเป็นต้องเช็คข่าวจากที่มา แต่บางครั้งสตรีเกอร์ที่ส่งเข้ามา ก็อาจจะไม่ทราบเพราะไม่มีการตรวจสอบตัวเลขก่อน แต่ส่งเข้ามาทันที หรือเมื่อเช็คไปที่หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ก็อาจจะต้องเสียเวลานาน ในการหาคนที่รู้เรื่องหรือรับผิดชอบเรื่องดังกล่าว เพื่ออธิบายให้ทราบ บางครั้งการแก้ปัญหาดังกล่าวก็ต้องปล่อยเลยตามเลย หรือไม่ใช่ตัวเลขข้อมูลในส่วนที่มีปัญหา นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเกี่ยวกับคำศัพท์ต่าง ๆ ที่เป็นศัพท์เฉพาะ แต่ไม่ทราบความหมายที่แท้จริง เช่น คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักทรัพย์ เช่น หุ้นกู้ แผลงสภาพด้อยสิทธิ ตราสารหนี้ หุ้นสามัญ ซึ่งเมื่อ เป็นข่าวภาษาไทยก็สามารถใช้คำดังกล่าวได้เลย แต่สำหรับ JiJi Press จำเป็นที่จะต้องทราบว่าคำต่างๆ เหล่านี้ในภาษาญี่ปุ่นใช้ว่าอย่างไร การแก้ปัญหาดังกล่าวคือ หากมีศัพท์ภาษาอังกฤษประกอบก็จะใช้ทับศัพท์เหล่านั้นไป แต่ในกรณีที่ไม่มี หัวหน้าบรรณาธิการข่าวชาวญี่ปุ่น ก็จะโทรศัพท์ไปสอบถามจากบริษัทหลักทรัพย์ของญี่ปุ่นที่เป็นสมาชิกรับข่าวจากเรา

โดยจะอธิบายให้ฟังถึงเนื้อหาข่าว หรือบริบทข่าว เพื่อให้ทางฝ่ายนั้นซึ่งชำนาญทางด้านดังกล่าวสามารถบอกคำตอบแก่ทางเราได้

สำหรับปัญหาในการส่งข่าวล่าช้า อาจประกอบด้วยสาเหตุหลายประการคือ

1. ปัญหาที่เกิดจากตัวพนักงานส่งข่าวเอง

เนื่องจากพนักงานส่งข่าวของ Ji Ji Press เป็นลูกจ้างชั่วคราว โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นรายวัน ทำให้พนักงานบางคนไม่ให้ความสำคัญกับงานเท่าที่ควร โดยจะลาหยุดและไม่แจ้งให้ทางบริษัททราบล่วงหน้า ทำให้ขาดคนส่งข่าว และ เสียเวลาคอยโดยไม่ทราบว่ามาช้า หรือ ไม่มา ดังที่ วรรณภา ไพสิษฐ์มณีวงศ์ หัวหน้าฝ่ายจัดส่งข่าวได้กล่าวในประเด็นนี้ว่า

" พนักงานส่งข่าวบางคนขาดงานโดยไม่โทรมาบอก หรือ บอกตอนใกล้ปิดข่าวแล้ว ยิ่งกว่านั้นบางครั้งโทรมาบอกตอน 10.30 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ปิดข่าวไปแล้ว พนักงานส่งข่าวคนอื่นๆ ไปหมดแล้ว ทำให้เจ้าหน้าที่ในฝ่ายจัดส่งข่าวต้องออกไปช่วยส่งแทน ข่าวจึงถึงมือลูกค้าช้า บางครั้งก็ถูกต่อว่า ปัญหานี้พบทั้งที่สาขาใหญ่สีลม และ สาขาย่อยที่อ่อนนุช และนวนคร แต่ถ้าโทรมาเร็วหน่อยก็ แก้ไขปัญหาได้โดยการให้พนักงานส่งข่าวสายอื่นที่ใกล้เคียงกันช่วยส่งให้ หรือ ให้หัวหน้าพนักงานส่ง ข่าวเป็นผู้ไปส่งแทน

นอกจากปัญหาขาดงานแล้ว ยังมีปัญหาที่พนักงานส่งข่าวบางครั้งไม่ยอมไปส่งทั้ง 2 รอบ แต่จะเก็บรวมไว้สองเล่ม แล้วไปส่งรอบเดียวในตอนเช้าของวันถัดไป ทำให้ลูกค้าไม่ได้อ่านข่าว รอบบ่าย และต่อว่ามาทางบริษัทก็มี" (สัมภาษณ์, วรรณภา ไพสิษฐ์มณีวงศ์, 28 ธันวาคม 2537)

2. ปัญหาเหตุสุดวิสัย เช่น ดินฟ้าอากาศ หรือ อุบัติเหตุ

ในการส่งข่าวของ Ji Ji Press โดยสายส่งมอเตอร์ไซค์จะมีปัญหามากที่สุดในฤดูฝน โดยเฉพาะในสาขาย่อยที่อ่อนนุช และ นวนคร เมื่อเกิดฝนตกทางแถบชานเมืองของกรุงเทพฯ จะเกิดปัญหาน้ำท่วมตามมา ทำให้การส่งข่าวไปสู่ลูกค้าในแถบนั้น เช่น ลาดกระบัง

มีนบุรี รังสิต จะเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก และเมื่อเกิดฝนตกหนักมากจนรถมอเตอร์ไซค์ไม่สามารถวิ่งฝ่าฝนได้ ก็จำเป็นต้องรอให้ฝนหยุดตก หรือซาลง ซึ่งอาจจะทำให้การส่งข่าวล่าช้าออกไป หรือ หนังสือข่าวอาจเปียกฝน การแก้ปัญหาในช่วงหน้าฝน ในกรณีบางบริษัทที่เข้าใจปัญหาดังกล่าว ก็อาจผ่อนผันให้นำมาส่งรวมกับ ในรอบถัดไป เพียงแต่ขอให้ทางบริษัทส่งข่าวหน้าเขียว ไปให้ก่อนทางเครื่องแฟกซ์ ส่วนบริษัทอื่น ๆ ทางจิจิ เพรส ก็จะส่งข่าวไปให้ทางแฟกซ์ก่อนเช่นกัน

นอกจากปัญหาดังกล่าวแล้ว ยังมีปัญหาอุบัติเหตุจากรถมอเตอร์ไซค์ของสายส่ง เกิดอุบัติเหตุ ชนกับรถคันอื่น ทำให้บางครั้งพนักงานส่งข่าวอาจได้รับบาดเจ็บซึ่งมีทั้งที่บาดเจ็บเล็กน้อยไปจนถึงมาก ต้องพักรักษาตัว ซึ่งเป็นเหตุให้ขาดสายส่งไป ทำให้เกิดปัญหาการส่งข่าวในสายนั้นขึ้นมา

3. ปัญหาทางเครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยี

ปัญหาดังกล่าวมักเกิดกับเครื่องส่งโทรสาร (facsimile) ที่บางครั้งเกิดการขัดข้อง อยู่บ่อย ๆ ทำให้การส่งข่าวไปให้สาขาย่อย ที่อ่อนนุช หรือ นวนคร เกิดปัญหาความล่าช้า การส่งข่าวใน สายนั้น ๆ ก็ช้าตามไปด้วย หรือ อีกปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ คือ ในแถบ นวนคร รังสิต มักเกิดไฟฟ้าดับบ่อย ทำให้ทางสาขาใหญ่ที่สีลมต้องรองจนกว่าไฟจะมาจึงส่ง ไปให้ได้ ซึ่งบางครั้งกินเวลานานมาก ทางแก้ปัญหาคือ จะโรเนียวข่าวทั้งหมดที่สาขาใหญ่ และให้สายส่งมารับไป ส่วนปัญหาการส่งข่าวไปที่ สาขาย่อยที่ลำพูน ก็มักจะมีปัญหาในการส่งไม่ครบ ส่งไปแล้วตัวหนังสือไม่ชัด หรือคู่สัญญาไม่พอ ทำให้ส่งถึงช้า

ศูนย์วิทยุโทรพยากรณ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 3

ลักษณะหนังสือข่าว

รูปแบบและเนื้อหาข่าว

หนังสือข่าว (News Bulletin) ของจิจิเพรสมีชื่อเป็นภาษาญี่ปุ่นว่า "จิจิโซคุโฮ" หมายถึง "ข่าวที่ส่งถึงมือผู้รับด่วน" ลักษณะของหนังสือข่าว จะเป็นกระดาษขนาด A4 เย็บเล่มรอบละประมาณ 12-25 หน้า ขึ้นอยู่กับความมากน้อยของข่าวในแต่ละวัน มีลักษณะคล้ายหนังสือข่าวของสำนักข่าวไทย ไม่มีการลงโฆษณา โดยจะส่งถึงผู้รับวันละสองรอบ คือ รอบเช้า และรอบบ่าย ข่าวหน้าข่าวเป็นข่าวต่างประเทศ และข่าวหน้าเขียวเป็นข่าวในประเทศ

"ข่าวหน้าข่าว" เป็นข่าวต่างประเทศ ทั้งรอบเช้า และรอบบ่ายจะไม่แตกต่างกัน คือ จะเป็นข่าวที่มาจากสำนักข่าว Jiji Press ในแต่ละสาขาโดย จะเรียงจากข่าวที่เกิดในเอเชีย ซึ่งมาจาก Jiji Press สาขาปักกิ่ง ฮองกง โซล มะนิลา สิงคโปร์ นิวเคลลี เป็นต้น เนื้อหาข่าวส่วนใหญ่ในทวีปเอเชีย จะเป็น รายงานข่าวที่เป็น hot issues ในช่วงนั้น ๆ เช่น การประชุมอาเซียน การเมืองระหว่างประเทศ เช่น การเมือง ในเขมร พม่า เป็นต้น รวมทั้งเหตุการณ์โศกนาฏกรรมใหญ่ ๆ เช่น แผ่นดินไหว ติ๊กถล่ม หรือ น้ำท่วม เครื่องบินตก นอกจากนี้ ยังมีข่าวเศรษฐกิจ และ การลงทุน การเปิดตัวธุรกิจใหม่ ๆ ของญี่ปุ่นในประเทศแถบเอเชีย โดยเฉพาะการลงทุนของบริษัทญี่ปุ่น และบริษัทในท้องถิ่นนั้นๆ นอกจากข่าวที่เกิดขึ้นในแถบเอเชียแล้ว ยังมีเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่นเอง ในส่วนเนื้อหาข่าวจากญี่ปุ่นจะเป็น ข่าวการเมืองในประเทศ ข่าวการเงิน ข่าวตลาดหุ้น เป็นหลัก และ รวมไปถึง ข่าวการเติบโตของบริษัทยักษ์ใหญ่ในญี่ปุ่น และข่าวเกี่ยวกับอเมริกา ยุโรป ที่ส่งตรงมาจากสำนักข่าว Jiji Press สาขาอชิงตัน นิวยอร์ก ปารีส และอื่นๆ ซึ่งเป็นข่าวการเมือง และการค้าระหว่างประเทศ เช่น การเจรจาการค้า ระหว่างญี่ปุ่น และ สหรัฐ หรือ ข่าวการตอบโต้ เกาหลีเหนือ กรณีแอมพลิตูดาวุธนิวเคลียร์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามข่าวหน้าข่าว หรือข่าวต่างประเทศ ในรอบเช้าและรอบบ่ายมี ข้อแตกต่างกัน ตรงที่ข่าวรอบเช้ามีอัตราแลกเปลี่ยน เงินตราสกุลต่างๆ รวมทั้งตลาดหุ้น โดเกียวก ส่วนในข่าวรอบบ่าย มีการรายงานผลการแข่งขันเบสบอล รวมทั้ง ข่าวการแต่งตั้ง โยกย้ายผู้บริหารสำคัญของบริษัทญี่ปุ่นในญี่ปุ่นเอง เพื่อให้ลูกค้าชาวญี่ปุ่นในเมืองไทยได้ ทราบข่าวคราวความเคลื่อนไหวข่าวหน้าข่าวดังกล่าวจะมีประมาณ 12-19 หน้าต่อวัน

"ข่าวหน้าเขียว" หรือข่าวที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ต่างกันระหว่างรอบเช้ากับ รอบบ่าย กล่าวคือ ในรอบเช้านั้นข่าวหน้าเขียวจะเป็นการแนะนำข่าวสำคัญๆ จากหนังสือ- พิมพ์ไทยในวันนั้นๆ หนังสือพิมพ์ ไทยที่เลือกใช้คือ ไทยรัฐ เดลินิวส์ แนวหน้า สยามรัฐ กรุงเทพธุรกิจ มติชน ผู้จัดการ สยามโพสต์ วิทยจักร ไทยธุรกิจไฟแนนซ์ โดยจะเลือก ข่าวเด่นๆ จากหนังสือพิมพ์นั้นๆ ฉบับละประมาณ 1-2 ข่าว ทั้งข่าวการเมือง เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การลงทุน การเงิน ข่าวโศกนาฏกรรม อาชญากรรมสำคัญๆ เนื้อหาข่าว ที่เลือกแนะนำ ส่วนใหญ่จะเป็นข่าว เกี่ยวกับ เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น เช่น ดึกถล่ม ข่าวความเคลื่อนไหวทาง การเมือง ข่าวการลงทุนธุรกิจใหม่ ๆ ทั้งของบริษัทข้ามชาติอื่น ๆ หรือ ของญี่ปุ่นเองที่มาลงทุนในไทย และ รัฐวิสาหกิจที่สำคัญของไทย เช่น การไฟฟ้า การบินไทย เป็นต้น ข่าวเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจการลงทุน จากธนาคารแห่งประเทศไทย และ BoI ข่าวการเงิน การธนาคารข่าวเกี่ยวกับมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องสำคัญ ๆ และมีผล ต่อธุรกิจของญี่ปุ่นทั้งทางตรง และ ทางอ้อม รวมไปถึงเหตุการณ์แปลกๆที่น่าสนใจ เป็นต้น ข่าวแต่ละข่าวจะแนะนำเป็นภาษาญี่ปุ่นแปลประมาณ 4-5 บรรทัดเพื่อให้ลูกค้าที่สนใจ ข่าวนั้นๆสามารถหารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากหนังสือพิมพ์ที่นำข่าวมาหรืออาจจะโทรมาขอ ต้นฉบับข่าวภาษาไทยในหนังสือพิมพ์จากทางสำนักข่าวก็ได้ ส่วนรอบบ่าย เนื้อหาข่าวของ ข่าวหน้าเขียวสามารถแยกรายละเอียดได้ดังนี้คือ

ข่าวประจำ

- ข่าวเศรษฐกิจจากหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจ ทุกวันจันทร์ และวันพฤหัสบดี คือข่าว จากหนังสือพิมพ์ ประชาชาติธุรกิจ ,ฐานเศรษฐกิจ, ผู้จัดการรายสัปดาห์, และคู่แข่งธุรกิจ เป็นการแนะนำสั้นๆ เหมือนการแนะนำข่าวรอบเช้า จากหนังสือพิมพ์ประจำวัน แต่จะ

แนะนำมากกว่าคือ ประมาณ 4-6 ข่าว สำหรับประชาชาติธุรกิจ และฐานเศรษฐกิจ สำหรับผู้จัดการ และ คู่แข่ง จะแนะนำฉบับละ ประมาณ 1-2 ข่าว

- ข่าวประชุมคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจ ทุกวันจันทร์ โดยจะแปลลงในวันอังคาร เนื่องจากการประชุมคณะรัฐมนตรี จะเสร็จประมาณช่วงบ่ายของทุกวันจันทร์

- ข่าวประชุมคณะรัฐมนตรีประจำสัปดาห์ในวันอังคาร โดยจะแปลในวันพุธ เนื่องจากการประชุมคณะรัฐมนตรีประจำสัปดาห์ จะเสร็จช่วงบ่ายของวันอังคาร

- ข่าวดัชนีราคาผู้บริโภคประจำเดือน จากกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ ข้อมูลจะเสร็จประมาณวันที่ 10-12 ของทุกเดือน

- ข่าวยอดการจำหน่ายรถยนต์ ในแต่ละเดือน โดยได้รับข้อมูลมาจากบริษัท โตโยต้า ประเทศไทย ที่เป็นผู้รวบรวมและส่งมาให้ ในช่วงประมาณกลางเดือนของทุกเดือน

- ข่าวยอดการนำเข้ารถยนต์ จากกรมศุลกากร โดยส่งมาเป็นประจำทุกเดือนในช่วงประมาณปลายเดือน

- ข่าวยอดจดทะเบียนรถยนต์ในแต่ละเดือน จากกรมขนส่งทางบก ที่ส่งมาประจำทุกเดือน ประมาณปลายเดือน

- ข่าวการใช้น้ำมันและการจัดหาน้ำมันจากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย โดยจะส่งมาประมาณปลายเดือน

- ข่าวจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนประจำสัปดาห์ ผลการอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุนแก่โครงการต่าง ๆ จะส่งมาให้ประมาณวันพุธหรือวันพฤหัสบดี เป็นข่าวที่เกี่ยวกับกิจการธุรกิจต่างๆ ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI ในสัปดาห์นั้นๆ และถ้ามีกิจการที่เป็นการร่วมทุนของญี่ปุ่น หรือ กิจการของญี่ปุ่น 100% ทางสำนักข่าวก็จะมีการตามข่าวนั้นๆ มาเขียนต่อไป

- ข่าวการเงินที่เกี่ยวกับการนำเข้า และส่งออก ดุลการชำระเงินในแต่ละเดือน ที่ได้รับข้อมูลมาจากธนาคารแห่งประเทศไทย

- ข่าวการเงินที่เกี่ยวกับกิจการวิเทศนกิจ (BIBF) และผลการประกอบการ ของธนาคารในแต่ละเดือน โดยได้รับข้อมูลมาจากธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นประจำทุกเดือนเช่นกัน

- ข่าวคดีแรงงานประจำเดือน ที่ได้รับข้อมูลมาจากศาลแรงงานกลาง กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

ผู้สื่อข่าวของ JiJi Press จะทำหน้าที่ในการทำข่าวหลัก คือ ต้องไปที่ทำเนียบรัฐบาล และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ทุกครั้งที่มีการแถลงข่าว ส่วนข่าวหลักอื่น ๆ จะอาศัยประชาสัมพันธ์ของแต่ละหน่วยงานที่มีสายสัมพันธ์กับ JiJi Press เช่น ข่าวดัชนีราคาผู้บริโภค จากกรมเศรษฐกิจ การพาณิชย์ ข่าวคดีแรงงาน จากกองแรงงานสัมพันธ์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เป็นต้น นอกจากนี้ ในข่าวที่เกี่ยวข้องกับการเงิน จะอาศัยสตรีตเจอร์ประจำธนาคารแห่งประเทศไทยส่งเข้ามา

ข่าวจร

- ข่าวที่มาจากแหล่งข่าว หรือสตรีตเจอร์ (stringers) ของสำนักข่าว JiJi Press ในแต่ละกระทรวงหลัก เช่น ทำเนียบรัฐบาล กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงคมนาคม ธนาคารแห่งประเทศไทย ที่จะส่งหมายข่าวในแต่ละสัปดาห์นอกเหนือจากข่าวประจำข้างต้นมาให้ เพื่อให้สำนักข่าวประจำเลือกข่าวที่น่าสนใจติดตาม และ ออกไปทำข่าว ส่วนในกรณีที่ไม่มีความสะดวก จะอาศัย stringers เป็นผู้ส่งข่าวเข้ามาให้โดยที่บางข่าวอาจใช้ได้ แต่บางข่าวก็อาจไม่ใช่ หรือใช้ไม่ได้ ข่าวที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นข่าวเกี่ยวกับการเมือง การประมูล งานที่สำคัญๆ ข่าวกรณีพิพาทแรงงานระหว่างบริษัทของญี่ปุ่นกับลูกจ้าง ข่าวสถานการณ์การเงินที่สำคัญๆ

นอกจากสตรีตเจอร์ตามแหล่งข่าวต่างๆ แล้ว ยังมีข่าวที่ได้จากผู้สื่อข่าวของหนังสือพิมพ์ต่างๆ ที่มีสายสัมพันธ์ในฐานะส่วนตัว กับผู้สื่อข่าวของสำนักข่าว JiJi Press เช่น ผู้สื่อข่าวของ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ เคลลีนิวส์ เป็นต้น

-ข่าวแจก (Press Release) ที่ส่งมาจาก และของหน่วยงานหรือองค์กรที่ต้องการเผยแพร่ข่าวนั้นๆ ทั้งที่เป็นหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ (เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตการบิไนไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย) บริษัทเอกชน ข่าวประเภทนี้สามารถแยกในรายละเอียด ได้ดังต่อไปนี้

*ข่าวการตลาด เป็นการเปิดตัวสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ หรือการแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่ของบริษัทของตน

*ข่าวเกี่ยวกับการลงทุนในกิจการใหม่ ๆ หรือการร่วมลงทุนกับต่างชาติ โดยเฉพาะญี่ปุ่น

*ข่าวการเซ็นสัญญาในโครงการต่างๆ ที่สำคัญ เช่นการเซ็นสัญญาก่อสร้างทางด่วน ก่อสร้างสนามบินหนองงูเห่า

-ข่าวที่ผู้สื่อข่าวตามข่าวตัวเอง เป็นข่าวที่เมื่อผู้สื่อข่าวไปทำข่าวใดข่าวหนึ่งแล้วมีโอกาสสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท หรือหน่วยงานนั้นๆ และได้ประเด็นข่าวใหม่มานอกเหนือจากข่าวที่แถลง ซึ่งประเด็นข่าวใหม่เหล่านี้ ถือว่าเป็นผลพลอยได้จากการทำข่าวในแต่ละครั้ง ดังที่ อังคณา วิเชียรรัตน์ ผู้สื่อข่าวสำนักข่าว JiJi Press กล่าวคือ

"เมื่อไปงานแถลงข่าวใดข่าวหนึ่ง โดยเฉพาะข่าวที่เป็นที่สนใจ หรือ ข่าวที่สอดคล้องตามนโยบายในการเลือกข่าวของบริษัท จะพยายามตามแหล่งข่าวเพื่อเจาะข่าวหรือเปิดประเด็นข่าวใหม่ เพื่อนำมาเขียนเป็นข่าวใหม่นอกเหนือจากข่าวที่ได้รับจากการแถลงข่าว ตัวอย่างเช่น เมื่อไปงานแถลงการเปิดตัวรถรุ่นใหม่ของบริษัทโตโยต้า ก็จะมีการถามผู้บริหารระดับสูงของบริษัทเกี่ยวกับโครงการใหม่ ๆ เช่น โครงการผลิตรถรุ่นใหม่ ๆ หรือ การเพิ่มกำลังการผลิต เป็นต้น" (อังคณา วิเชียรรัตน์, สัมภาษณ์ 27 ธันวาคม 2537)

อย่างไรก็ตาม นอกจากรายละเอียดในรูปแบบและเนื้อหาของหนังสือข่าว JiJi Press ดังกล่าวข้างต้นแล้ว หนังสือข่าวดังกล่าวยังมีลักษณะพิเศษที่น่าสนใจซึ่งไม่เหมือนกับสำนักข่าวทั่วไปทั้งสำนักข่าวต่างประเทศ และ สำนักข่าวแห่งชาติ ที่รายงานข่าวเพียงอย่างเดียว หนังสือข่าวของสำนักข่าว JiJi Press นั้น ในส่วนของข่าวต่างประเทศ (ข่าวหน้าขาว) จะเป็นการรายงานข่าวล้วน ๆ เหมือนกับสำนักข่าวอื่น ๆ ทั่วไป แต่ในข่าวหน้าเขียวซึ่งเป็นข่าวที่เกิดขึ้นในประเทศไทย และมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากสำนักข่าวอื่นนอกเหนือจากการเสนอข่าวอยู่ 2 ประการ คือ

1. ข่าวสังคมคนญี่ปุ่นในประเทศไทย

เป็นข่าวเกี่ยวกับการแต่งตั้งโยกย้ายผู้บริหารบริษัทญี่ปุ่นประจำประเทศไทย ข่าวย้ายที่อยู่ ข่าวการตายของคนญี่ปุ่น เป็นต้น จากกรณีที่ญี่ปุ่นได้มาลงทุนในไทยเป็นจำนวนมาก และส่วนใหญ่เป็นสมาชิกรับข่าวจากสำนักข่าว JiJi Press ทำให้สำนักข่าวได้ใช้สายสัมพันธ์ดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลลูกค้าของตัวเองมาทำเป็นข่าวและส่งกลับไปให้สมาชิกได้อีกทางหนึ่งด้วย บางครั้งสมาชิกชาวญี่ปุ่นจะเป็นผู้ให้ข้อมูลเอง โดยการแจ้งมาทางเฟกซ์ หรือพาผู้บริหารคนใหม่มาแนะนำให้บรรณาธิการชาวญี่ปุ่นรู้จักเพื่อให้เขียนข่าวให้ ในกรณีข่าวการตายของคนญี่ปุ่น โดยเฉพาะผู้ที่เป็สมาชิกของ JiJi Press จะมีการเขียนหมายกำหนดการงานศพให้ทราบด้วยเพื่อให้ผู้ที่รู้จักได้ทราบ

ข่าวบริการอื่นๆ ของสมาคมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับญี่ปุ่น เช่น สภาก่อการค้ำญี่ปุ่นมีการจัดงานสัมมนา หรือ การให้เงินช่วยเหลือจากรัฐบาลญี่ปุ่น หรือ ให้ทุนแก่หน่วยงาน สถาบันการศึกษา หรือ ข่าวงานเลี้ยงสังสรรค์ในหมู่คนญี่ปุ่น เป็นต้น

การเขียนข่าวดังกล่าวเหล่านี้ ทำให้ชุมชนคนญี่ปุ่นในเมืองไทย สามารถรับรู้ความเคลื่อนไหวของเพื่อนร่วมชาติอันเป็นลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งเกี่ยวกับการเกาะกลุ่มกัน และ ต้องการทราบข่าวคราวซึ่งกันและกัน โดยสำนักข่าว JiJi Press ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างคนญี่ปุ่นด้วยกัน อันเป็นหน้าที่นอกเหนือจากหน้าที่การรายงานข่าว

อนึ่ง นอกจากการเขียนข่าวที่เกี่ยวข้องกับสังคมคนญี่ปุ่นในประเทศไทยแล้ว สำนักข่าว JiJi Press ยังมีกิจกรรมอีกกิจกรรมหนึ่ง ที่น่าสนใจในแง่ที่เป็นสื่อกลางระหว่างคนญี่ปุ่นด้วยกันอีกประเภทหนึ่งคือ การจัดสัมมนาประจำเดือน เรียกว่า "JIJI PRESS Top Seminar" JiJi Press ได้จัดสัมมนาดังกล่าวมาตั้งแต่ปี 2533 จนกระทั่งปัจจุบัน รวมทั้งหมด 43 ครั้ง โดยทาง JiJi Press จะเชิญบุคคลผู้มีชื่อเสียงในด้านต่าง ๆ ทั้งของประเทศไทย และ ญี่ปุ่น อาทิ นักการเมือง (แต่ควรเป็น ผู้มีตำแหน่งทางการเมืองในขณะนั้น เช่น รัฐมนตรีว่าการ หรือ ถ้าเป็นนักการเมืองก็ควรอยู่ในระดับ แกนนนำพรรค เช่น ตำแหน่งหัวหน้าพรรค รองหัวหน้าพรรค เลขานุการพรรค ที่มีบทบาททาง การเมืองค่อนข้างเด่นชัด) นักการเงิน

การธนาคาร เช่น ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย มาเป็นผู้บรรยายพิเศษในหัวข้อต่าง ๆ ที่เป็นประเด็นน่าสนใจในช่วงเวลานั้น ให้แก่สมาชิกของ JiJi Press ได้รับฟัง บางครั้งผู้บรรยายพิเศษที่เป็นชาวญี่ปุ่นอาจเป็นบุคคลที่ทางสำนักข่าวเจี๋ยมาโดยตรง หรือ อาจเป็นผู้ที่บังเอิญอยู่ในช่วงที่เดินทางมาเมืองไทยจึงเจี๋ยมาบรรยายพิเศษ ผู้ที่ได้รับเชิญส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีชื่อเสียงทางการเมือง ธนาคาร เช่นเดียวกับผู้บรรยายที่เป็นคนไทย หรือ อาจเป็นผู้มีบทบาททางการเมือง การทูต ในประเทศแถบอินโดจีนก็ได้ ผู้บรรยายพิเศษที่ได้รับเชิญมาบรรยายในงาน JiJi Press Top Seminar เช่น พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ หัวหน้าพรรคความหวังใหม่ และอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (ครั้งที่ 7 เดือนตุลาคม 2533) ดร. เสนาะ อุนากุล อดีตรองนายกรัฐมนตรี (ครั้งที่ 12 เดือนเมษายน 2534) พลตรีจำลอง ศรีเมือง รองนายกรัฐมนตรี และ หัวหน้าพรรคพลังธรรม (ครั้งที่ 16 เดือนสิงหาคม 2534) นายวิจิตร สุพินิจ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ครั้งที่ 18 เดือนพฤศจิกายน 2534) นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี และ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ (ครั้งที่ 24 เดือนกรกฎาคม 2535) ประสงค์ สุ่นศิริ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (ครั้งที่ 28 เดือนธันวาคม 2535) นายอุทัย พิมพ์ใจชน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (ครั้งที่ 33 วันที่ 23 กรกฎาคม 2536) นอกจากนี้ยังมี นายธารินทร์ นิมมานเหมินทร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง นายกร ทัพพะรังสี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นต้น ส่วนผู้บรรยายพิเศษชาวญี่ปุ่น เช่น Mr.Yozo Ishikawa อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม Mr. Kimimasa Tarumizu ผู้ว่าการธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank) Mr.Saburo Okita ประธานสถาบันนโยบายการศึกษาภายในและต่างประเทศญี่ปุ่น และ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ Mr.Tomoya Kawamura เอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศพม่า Mr. Hiroaki Fujii อดีเอกอัครราชทูตญี่ปุ่น ประจำประเทศไทย Mr. Nobuyuki Eiguchi บรรณาธิการข่าว การเมือง สำนักข่าว JiJi Press ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น

สมาชิกที่เข้าร่วมฟังการบรรยายในงานสัมมนานั้น จะมีโอกาสพบปะกับผู้บริหารของบริษัทญี่ปุ่นอื่นๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือ พูดคุยกัน เพื่อรับทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวของเพื่อนชาติเดียวกัน และ นอกจากนี้ ยังเป็น โอกาสดีที่ทำให้

ได้มีโอกาสใกล้ชิดผู้บริหารระดับสูงของ บริษัทใหญ่ ๆ เช่น โตโยต้า เพราะสมาชิกที่สมัคร เข้าร่วมในการสัมมนานั้นจะจำกัดอยู่ในตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น

2. ข่าววิเคราะห์

ตามปกติหน้าที่ของสำนักข่าวคือการให้ข้อมูลข่าวสาร การรายงานข่าวความเคลื่อนไหวต่างๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อให้ทราบ แต่จะไม่มีบทวิเคราะห์ข่าวในหนังสือข่าว เหมือนกับคอลัมน์วิเคราะห์ข่าวในหนังสือพิมพ์ แต่สำหรับหนังสือข่าวของ JiJi Press จะมีข้อแตกต่างคือ จะมีการวิเคราะห์ข่าวประจำ เดือนเรียกว่า "จีเฮียว" (JIHYO)

บทวิเคราะห์ข่าวดังกล่าว เป็นการสรุปข่าวที่เด่นๆ ในรอบเดือนทั้งข่าวการเมือง เศรษฐกิจ และ การเงิน เป็นหลัก หรือประเด็นข่าวเกี่ยวกับปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในไทยในเดือนนั้น ๆ เช่น ข่าวคุณสมบัติของรัฐมนตรี ข่าวหุ้นตก เป็นต้น บทวิเคราะห์ข่าวดังกล่าว จะถูกรวบรวมจากรายงานตามหนังสือพิมพ์ในคอลัมน์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระแข่าวนั้น และผู้สื่อข่าวไทยที่ทราบภาษาญี่ปุ่นจะเป็นผู้ถ่ายทอดให้บรรณาธิการชาวญี่ปุ่นฟังถึงเหตุการณ์นั้น ๆ และบรรณาธิการชาวญี่ปุ่นก็จะเขียนรวบรวมบทวิเคราะห์ข่าวดังกล่าวซึ่งมีประมาณ 4-5 ประเด็นข่าวในแต่ละเดือน และจะวิเคราะห์ในช่วงสิ้นเดือน เพื่อส่งให้ลูกค้าไปพร้อมกับหนังสือข่าวของวันที่ 1 ในเดือนถัดไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย